

Stichting Algemeen Toegankelijk Onderwijs Eindhoven e.o.

Schoolplan SALTO-basisschool

Datum 30-12-2015

Inhoud

Inleiding en verantwoording	4
1. Doel, functie van het schoolplan	5
2. Verantwoording	5
3. Werkwijze en procedure waarlangs het plan tot stand is gekomen	5
4. Evaluatie en eventuele bijstellingen	5
Hoofdstuk 1 Huidige situatie	7
1.1. Beschrijving van de school	7
1.2. Waar staan we nu?	7
Hoofdstuk 2 De opdracht van de school	8
2.1 Waar staan we voor als school	8
2.2 Wat vinden we belangrijk	8
2.3 Wat willen we bereiken	9
2.4 Hoe we dat willen bereiken Volgens de pedagogiek en didactiek van Maria Montessori.	9
2.5 Wat leren onze kinderen op de Trinoom	11
Hoofdstuk 3 Ambitie van de school	12
3.1 Strategisch te voeren beleid	12
3.2 Ambitie en doelstellingen voor 2020 van de Trinoom	14
Hoofdstuk 4 Het onderwijskundig beleid	14
4.1 Het Lusmodel	15
4.2 Overzicht van de gebruikte methoden en materialen	16
4.3 ICT in het Montessorionderwijs	17
4.4 Rekenen- en wiskundeonderwijs	18
4.5 Taalonderwijs	19
4.6 Schrijven	21
4.7 Engelse taal	21
4.8 Kosmisch onderwijs en opvoeding (KOO)	22
4.9 De creatieve vakken	23
4.10 Het bewegingsonderwijs	24
4.11 Wetenschap en Techniek	25
4.12 Burgerschapsonderwijs	26
4.13 Talentontwikkeling	26
Hoofdstuk 5 Kwaliteitszorg	28
5.1 De doelen van onze kwaliteitszorg	28
5.2 Speerpunten van onze kwaliteitszorg	28

5.3	Systeem van kwaliteitszorg (WMKMO) en kwaliteitscyclus.....	28
5.4	Resultaten van leerlingen.....	29
5.5	Tevredenheidsonderzoeken.....	31
5.6	Omgaan met klachten	32
5.7	Verbetering t.a.v. de kwaliteitszorg in het kader van Passend Onderwijs	33
Hoofdstuk 6 Ondersteuning voor leerlingen.....		34
6.1	Doorlopende leer-en ontwikkelingslijnen	34
6.2	Standaard basisondersteuning.....	34
6.3	Schoolondersteuningsprofiel	37
6.4	OPP bij leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.....	38
6.5	Arrangementen voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte	38
6.6	Bij verwijzing naar het speciaal onderwijs	39
6.7	Leerling besprekingen	39
6.8	Zorgteam	40
Hoofdstuk 7 Organisatie.....		41
7.1	De inrichting en de organisatie van ons onderwijs	41
Hoofdstuk 8 Personeelsbeleid.....		44
8.1	Kaders personeelsbeleid	44
8.2	Integraal personeelsbeleid	44
8.3	Functiegebouw	45
8.4	Werving en selectie, benoeming.....	45
8.5	Taakbeleid	45
8.6	Gesprekscyclus	45
8.7	Ontwikkeling medewerkers en scholingsbeleid	46
8.8	Bekwaamheid	46
8.9	Verzuimbeleid.....	46
Hoofdstuk 9 Financieel beleid		47
9.1	Bronnen bekostiging.....	47
9.2	Financiële kaders voor de school	47
9.3	Financieel meerjaren beleid, afgeleid van te voeren strategisch beleid.....	47
9.4	Investeringen.....	47
9.5	Weerstandsvermogen van de school	48
9.6	Sponsoring.....	48
Hoofdstuk 10: De beleidsvoornemens per schooljaar		49
Bijlage:Trinoom boom		54
Bijlage: Lijst met afkortingen.....		55

Inleiding en verantwoording

De naam van de school, '**saltomontessorischool de trinoom**', verwijst naar een belangrijk Montessorimateriaal – de Trinoom – dat door alle groepen binnen het Montessorionderwijs als ontwikkelingsmateriaal gebruikt wordt. In ons logo is dit materiaal uitgewerkt tot een dynamische voorstelling.

Hiermee symboliseren we dat we als school in beweging zijn en mee willen gaan met de ontwikkelingen van de maatschappij en daarbij vasthouden aan de kernwaarden vanuit het Montessori onderwijs. We zijn ons bewust van de veranderende vragen vanuit de maatschappij. Bovendien spelen digitalisering, globalisering en eisen omtrent opbrengsten en resultaten een rol. We bekijken welke kansen deze nieuwe ontwikkelingen ons bieden en op welke wijze we dit kunnen integreren met het Montessori concept.

Daarbij staat steeds de vraag centraal: Welke keuzes op schoolniveau bieden kinderen en leerkrachten de beste kansen op goed onderwijs.

Het verzorgen van goed onderwijs is de missie van het onderwijsteam van de Trinoom. Onderwijs moet ertoe doen, waardevol zijn, zinvol zijn, betekenisvol en samenhangend.

Onze missie moet ook zijn dat we het samen doen: ouders, leerlingen, leerkrachten en directeur. We moeten zorgen dat we in verbinding staan met elkaar, want willen we niet allemaal in wezen hetzelfde? Goed onderwijs, voor iedereen? Kinderen en ook leerkrachten de kans geven zich te ontwikkelen, in hun kracht te staan en te ontdekken wie ze zelf zijn en willen zijn? Het lijkt zo simpel. Gewoon goed onderwijs verzorgen.

Want wat is goed onderwijs dan? Balanceren moeten we in ieder geval, elke dag. Balanceren tussen aandacht voor de onderwijsinhouden (wat doen we en waartoe?), de onderwijsvormen (hoe doen we dit en met wie?) en de leerling (wat heeft het kind nodig?). Observeren en signaleren. Ingrijpen of juist even laten? Afwegen, keuzes maken, van minuut tot minuut.

Ontzettend mooi, want we mogen leren. Alleen of samen, elke dag. Leren van nieuwe situaties, van kinderen, van collega's.

- Zolang we bewust regelmatig stilstaan en blijven nadenken over het waartoe we de keuzes maken die we op bepaalde momenten maken
- Zolang we onze eigen ontwikkeling op peil houden en de sterke professional blijven
- Zolang we in dialoog blijven gaan met leerlingen, ouders, collega's en leidinggevend
- Zolang wij ons openstellen voor feedback, nieuwe kansen en leermomenten, geven we goed onderwijs.

Wat is nodig voor deze ontwikkeling ? Vertrouwen. Vertrouwen hebben in jezelf en in de ander én vertrouwen krijgen van anderen. Zoals een kind zijn leerkracht nodig heeft, heeft een leerkracht zijn leidinggevende nodig. En dat betekent naast vertrouwen ook vrijheid kunnen geven. Vrijheid in gebondenheid én vrijheid in verbondenheid.

1. Doel, functie van het schoolplan

Voor u ligt het schoolplan 2016-2020. Het is bedoeld om ons beleid voor de komende vier jaren te beschrijven en vast te stellen. Met dit schoolplan willen we duidelijkheid bieden over de ontwikkelingen en speerpunten voor de komende periode. Het geeft directie en team houvast en is tevens een verantwoordingsinstrument naar het bevoegd gezag/schoolbestuur en de inspectie. Onze ouders kunnen in dit schoolplan meer lezen:

- hoe we het onderwijs aan hun kinderen hebben ingericht
- welke plannen we hebben voor de komende 4 jaar
- hoe we ontwikkelingen borgen.

2. Verantwoording

Dit schoolplan is de planmatige uitwerking van onze ontwikkelwensen naar nog grotere onderwijskwaliteit. Het onderwijskundig beleid, de leerling-zorg, de schoolorganisatie, het personeelsbeleid, bestuursbeleid en het financieel beleid voor de periode 2016-2020, staan in het teken hiervan.

Het schoolplan maakt onderdeel uit van onze kwaliteitszorgcyclus. Het is statisch voor wat betreft de beschrijving van de missie, de kernwaarden en visie. Vanwege de aan dit schoolplan gekoppelde jaarplannen, is het echter ook een dynamisch document. Elk schooljaar vertalen we als team, samen met de ouders, de ambities naar activiteiten in een jaarplan, afgestemd op ontwikkelingen die zich voordoen en lessen die zijn geleerd uit het verleden.

3. Werkwijze en procedure waarlangs het plan tot stand is gekomen

De dialoog over het onderwijskundig beleid en de kwaliteit van het onderwijs wordt gevoerd tijdens studiedagen en teamvergaderingen. De bevindingen van deze dialoog zijn een bron voor dit plan. De inhoud en de opzet van het schoolplan worden voorbereid vanuit het leidend team (bouwleiders en interne begeleiding) en de vak specialisten. Als de hoofdlijnen van het schoolplan helder zijn, wordt het schoolplan in het team en de medezeggenschapsraad besproken. Tijdens die besprekingen zal gekeken worden of de ambities van de school realistisch zijn. Uitkomsten worden meegenomen in het definitieve plan. Dit om zoveel mogelijk draagvlak te creëren, maar ook om de koers voor de komende vier jaar in gezamenlijkheid duidelijk neer te zetten.

Het schoolplan is op voorstel van de directeur vastgesteld door het bestuur. De medezeggenschapsraad heeft instemming verleend.

4. Evaluatie en eventuele bijstellingen

Dit schoolplan is bedoeld voor de periode 2016 tot en met het schooljaar 2019- 2020.

We zullen ieder jaar op schoolniveau nagaan of we de doelen die voor dat schooljaar gesteld zijn, gerealiseerd hebben. Op basis van de jaarlijkse evaluatie kan bijstelling van de verbeterpunten plaatsvinden. Op deze wijze geven we vorm aan een cyclus van plannen, uitvoeren, evalueren en acteren.

Verder zal toetsing van het schoolplan plaatsvinden m.b.v. de Kwaliteitskaarten van het Werken Met Kwaliteitskaarten Montessori Onderwijs WMKMO.

Gedurende de looptijd van dit schoolplan zullen ontwikkelingen doorgaan en krijgen we mogelijk nieuwe inzichten. Door middel van onze jaarplannen houden we ons schoolplan actueel.

5. Verwijzingen

Ons schoolplan is een basisplan. Daarom verwijzen we naar de volgende beleidsstukken:

- Strategisch beleidsplan SALTO
- Schoolgids
- Het schoolondersteuningsprofiel
- Inspectierapport saltomontessorischool de Trinoom
- Rekenbeleidsplan
- ICT beleidsplan
- Taalbeleidsplan
- Cultuurbeleidsplan

Hoofdstuk 1 Huidige situatie

1.1. Beschrijving van de school

Onze school biedt regulier basisonderwijs voor leerlingen in de basisschoolleeftijd. Daarnaast is de Trinoom onderdeel van het SPIL centrum Don Boscostraat. Samen met onze partner Korein kinderplein realiseren we een doorgaande Montessori leerlijn voor kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar. Onze school is sinds mei 2009 aan de Don Boscostraat gehuisvest. De school heeft grotendeels een wijkfunctie. Vanwege ons onderwijssysteem kiezen ook ouders buiten ons voedingsgebied voor onze school. Op 1 oktober 2015 bezoeken 544 kinderen onze school. Dit aantal is stabiel. Onze school heeft 21 groepen, verdeeld over 6 onder-, 5 midden-, 5 tussen- en 5 bovenbouwgroepen.

Voor meer informatie over onze school kunt u [hier](#) klikken. Op de site www.scholenopdekaart.nl kunt u gedetailleerde informatie vinden over onze school.

1.2. Waar staan we nu?

Het schoolplan 2011-2015 is een papieren document gebleken, dat weinig tot geen richting heeft gegeven. Mogelijke oorzaken zijn:

- Het plan is nauwelijks gezien en gedragen door het team;
- De meeste plannen zijn in de periode 2011-2015 niet geconcretiseerd in jaardoelstellingen;
- Er is een directiewisseling geweest in augustus 2015. Dit heeft geleid tot enkele andere beleidskeuzes, dan die in het schoolplan 2011-2015 beschreven waren.

Gevolg:

- Dit heeft er toe geleid dat de directie, interne begeleiders en vakspecialisten het gehele schoolplan hebben herschreven.
- er studiedagen geweest zijn met het team en directie, ib.
- Dit document moet gaan dienen als uitgangspunt van het jaarplan. De evaluaties en dialogen met het team zullen hier de basis voor vormen.
- Een plan maken dat als doel heeft: het structureren en combineren van alle aanwezige plannen, beleidsstukken en procedures, tot één samenhangend geheel.
- Een plan dat voldoende ambitieus is, om een goed vervolg te kunnen geven aan de huidige verandercapaciteit.

Hoofdstuk 2 De opdracht van de school

2.1 Waar staan we voor als school

“We moeten met al onze kennis, inzicht en vernuft het kind tegemoet treden om het te inspireren tot een houding van nieuwsgierigheid en betrokkenheid. Dàt te organiseren is de wezenlijke opdracht van de school” , Maria Montessori

Uitgaande van de oorspronkelijke inspiratie in het werk van Maria Montessori is onze school voortdurend in ontwikkeling. Ons Montessorionderwijs vormt op grond van de nieuwste didactische, pedagogische en maatschappelijke inzichten een goede omgeving voor de ontwikkeling van kinderen uit alle lagen van de samenleving. Hierbij streven wij voor onze kinderen de volgende drie doelen na:

Leren zijn:

Ontwikkeling van bewustzijn, identiteit, zelfrespect en wil.

Leren samenleven:

Een persoonlijke, creatieve, onafhankelijke en verantwoordelijke rol leren vervullen in de samenleving van nu en morgen.

Leren weten en doen:

Het verwerven van de bekwaamheid om in het dagelijkse, sociale en maatschappelijke leven en verdere studie te kunnen functioneren.

2.2 Wat vinden we belangrijk

Onderstaande uitgangspunten zijn belangrijk voor leerlingen, leerkrachten en ouders.

- onderwijs op maat
- onderwijs dat voldoet aan de wettelijke kwaliteitskenmerken
- een geborgen omgeving voor een optimale sociaal-emotionele ontwikkeling
- zelfstandigheid en zelfredzaamheid
- vrijheid in het maken van keuzes
- aandacht voor de leef- en belevingswereld
- het team is naast betrokken leerkracht ook betrokken begeleider
- het welbevinden van kinderen en leerkrachten
- goede aansluiting naar het voortgezet onderwijs
- kindvriendelijke sfeer op school
- een deskundig team
- interessante les- en leeractiviteiten
- actieve ouderparticipatie
- Inspirerende voorbereide omgeving
- Zelf ontdekkende, onderzoekende houding

2.3 Wat willen we bereiken

Onderwijs moet ertoe doen, waardevol, zinvol, betekenisvol en samenhangend zijn. Onze missie is dan ook dat we het samen doen: ouders, leerlingen, leerkrachten en directeur. We willen dat we in verbinding staan met elkaar, want in wezen willen we allemaal hetzelfde. Goed onderwijs, voor iedereen. Kinderen en ook leerkrachten de kans geven zich te ontwikkelen, in hun kracht te staan en te ontdekken wie ze zelf zijn en willen zijn. Het lijkt zo simpel. Gewoon goed onderwijs verzorgen. Dat is de missie van het onderwijsteam van de Trinoom.

Het beantwoorden van deze vragen over goed onderwijs leidt tot ontwikkelingen op verschillende gebieden:

- Vrijheid in verbondenheid en gebondenheid. Zonder grenzen geen vrijheid.
- Zorgen voor kwaliteit middels een gedragen zorgplan, schoolondersteuningsprofiel en het vorm geven van handelingsgericht werken.
- Werkvormen van het Montessori concept expliciet inzetten om ons curriculum vorm te geven, teneinde een goede balans te vinden in de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen.
- Opbrengstgericht werken een automatisme laten zijn in het handelen van leerkrachten.
- Digitalisering integreren in het Montessori onderwijs.
- Scholing van leerkrachten, om te voldoen aan de vraag van onze populatie en de gewenste ondersteuningsbehoefte.

De ontwikkelingen vragen om een professionaliseringsslag voor team en directie. Ouders, maar ook salto zijn hierin belangrijke partners. De Trinoom moet meer extern gericht zijn om intern te bereiken waar we voor staan.

2.4 Hoe we dat willen bereiken Volgens de pedagogiek en didactiek van Maria Montessori.

Saltomontessorischool de Trinoom is een school waarin we werken vanuit de Montessori-visie. De visie van Maria Montessori met betrekking tot opvoeding en onderwijs valt als volgt te omschrijven: de 'zelfopvoeding' van en door kinderen, het 'pad tot onafhankelijkheid' (Montessori 1951).

• De gevoelige periode

Montessori merkte dat kinderen van nature nieuwsgierig zijn, dat ze alles willen onderzoeken. Zij ontdekte dat kinderen in een bepaalde periode van hun ontwikkeling erg gevoelig zijn om iets te leren. Tijdens een dergelijke gevoelige periode is het kind in staat met veel gemak iets onder de knie te krijgen, terwijl het later voor het aanleren van diezelfde vaardigheid veel meer moeite zal moeten doen. Montessori zocht naar een onderwijsmethode die gebruik zou kunnen maken van deze gevoelige perioden. Het is van groot belang dat ouders, opvoeders en leerkrachten vertrouwen hebben in de ontwikkelingskrachten van kinderen. Het kind moet de vrijheid hebben om deze krachten te gebruiken voor zijn persoonlijkheidsvorming, zonder dat het daarbij door anderen gehinderd wordt.

Montessori vindt dat het kind zichzelf leidt in zijn ontwikkeling naar volwassenheid. De volwassenen rondom het kind hebben de taak dit proces te ondersteunen en mogelijk te maken door het inrichten van de zogenaamde 'voorbereide omgeving' en door het aanbieden van de juiste uitdagingen tot leren op het juiste moment. Daarbij heeft ieder kind een behoefte aan onafhankelijkheid die het zelf onder woorden brengt door te zeggen: 'Help mij het zelf te doen!'

- **‘Help mij het zelf te doen’**

In de uitspraak 'help mij het zelf te doen' zit dan ook de kern van het Montessorionderwijs en de Montessori-opvoeding. Zich bevrijden uit een toestand van afhankelijkheid en steeds zelfstandiger worden is voor elk kind een levenszaak van de eerste orde. Het proces van 'groot' worden moet het kind zélf volbrengen: niemand kan dat voor hem of haar doen. Daarom is het volgens Montessori zo belangrijk dat het kind de vrijheid krijgt om zijn omgeving te ontdekken en de dingen zélf te doen die het zélf ook kan. Het kind heeft daarbij de hulp van de volwassenen in zijn omgeving nodig.

Volwassenen kunnen het kind helpen door goed te kijken naar het kind, goed te kijken naar wat het onderneemt en waar het behoefte aan heeft. Zij kunnen het kind helpen door goede voorwaarden voor ontwikkeling te scheppen. Ouders creëren thuis een situatie waarin het kind 'aan het werk kan'. Dit doen zij door mogelijkheden en ruimte voor activiteiten te maken, maar ook door grenzen te stellen. Montessori vindt het van belang dat de ouders in dit geheel oog krijgen voor de eigenheid van het kind om het kind behoedzaam en liefdevol op weg te kunnen helpen naar een volledige ontplooiing van de persoonlijkheid. Om nog eens met Montessori te spreken: zij vatte de taak van de volwassene samen in de volgende woorden: ‘prikkelen tot leven, maar vrijlaten in ontwikkeling’.

- **‘Leren doe je uit jezelf, met de dingen om je heen, op het moment dat je zelf kiest’**

Voor onze school houdt dit in dat de kinderen een aanbod krijgen aan materiaal en taken (bijv. rekenwerk, taalwerk, spellingwerk). Uit deze taken maken ze een keuze vanuit hun persoonlijke belangstelling. Een kind is nieuwsgierig en vanuit zichzelf al gemotiveerd om te leren. Het kind zelf levert de belangrijkste bijdrage aan zijn ontwikkeling. Bij welk onderwerp de leergierigheid zit verschilt per kind en verandert.

- **‘Vrijheid in verbondenheid. Vrijheid in gebondenheid’**

Er is dus sprake van keuzevrijheid, vrijheid in tempo en niveau en van bewegingsvrijheid. Maar deze vrijheid is ‘vrijheid in gebondenheid’. We leren de kinderen rekening te houden met de vrijheid, de aanwezigheid of de activiteiten van anderen in zijn omgeving. Maria Montessori zag ook alles in verbinding: onze kosmos in haar geheel, maar ook de delen onderling. En dan vooral ook de mensen onderling. Ik ben wie ik ben in relatie tot de ander. Maar wie ben ik dan en hoe ben ik dan? Deze vrijheid is ‘vrijheid in verbondenheid’.

Bij de gegeven vrijheid horen bepaalde afspraken, zoals bijvoorbeeld hoe je met het materiaal omgaat. Als een kind niet goed (genoeg) met die vrijheid omgaat wordt het bijgestuurd en gestimuleerd. Onze leerkrachten blijven daarbij zoveel mogelijk op de achtergrond. Dit heeft, als het goed is, een positief effect op het verantwoordelijkheidsgevoel van het kind. Discipline groeit dan van binnenuit in plaats (of naast) van buitenaf.

- **‘Streven naar een betere wereld’**

Maria Montessori had met haar onderwijsconcept het ideaal voor ogen, dat het bijdroeg in het streven naar een betere wereld. Het houdt wel in dat wij respect tonen voor mensen, dieren en dingen in onze kosmos. Door de relatie tussen volwassenen en kinderen te verbeteren, waarbij de begrippen ‘zelfstandigheid’ en ‘vrijheid’ centraal staan, kunnen kinderen zich ontwikkelen tot vrije mensen die het voortdurend verbeteren van de samenleving nastreven.

Het werken (leven) en het samenwerken (zijn/leven) staan in het teken van tolerantie, van respect voor - en rekening houden met elkaar en met onze leefomgeving.

- **Ruimte om jezelf te mogen zijn**

Er is ruimte om jezelf te zijn, maar tegelijkertijd is er ook besef van het ‘medeverantwoordelijk’ zijn voor de omgeving. Vanuit geborgenheid en vertrouwen worden vaardigheden aangeleerd op sociaal (ik en de ander), emotioneel (ik en gevoel), motorisch (ik en bewegen), cognitief (ik en het leren) en

creatief (ik en vindingrijkheid) gebied met als doel een zelfstandig en positief kritisch denkend mens te worden.

2.5 Wat leren onze kinderen op de Trinoom

De overheid stelt voorwaarden aan het onderwijs. In de Wet op het Primair Onderwijs staat aan welke eisen de school minimaal moet voldoen.

Daarnaast heeft de overheid aangegeven en vastgesteld wat de school aan leerinhouden moet aanbieden. We noemen dat de kerndoelen. Scholen hebben de vrijheid eigen doelen na te streven en kunnen zelf bepalen op welke manier zij lesgeven. In een Montessorischool is dat niet anders.

De vakken die gegeven worden zijn:

- Nederlandse taal
- rekenen en wiskunde
- kennisgebieden (ook wel kosmisch onderwijs genoemd):
wereldoriëntatie, geschiedenis, natuurkunde, biologie, staatsinrichting
- maatschappelijke verhoudingen
- expressieactiviteiten, w.o. bevordering van het taalgebruik, muziek, tekenen, handvaardigheid, spel en beweging
- bevordering van sociale redzaamheid, waaronder verkeersles
- bevordering van gezond gedrag
- zintuiglijke- en lichamelijke oefening
- Engelse taal (in de bovenbouwgroepen)

Er kunnen wel eens andere accenten gelegd worden, welke samenhangen met de individuele ontwikkeling en/of persoonlijke interesses van de leerling.

Het kosmisch onderwijs is een specifiek kenmerk van de Montessorischool.

Kosmisch onderwijs wil zeggen wereldoriëntatie in de breedst mogelijke zin:

Onze school leert kinderen met zichzelf en de ander om te gaan. Om dit te stimuleren werken we vanuit heterogene groepen, welke een afspiegeling zijn van de maatschappij. Het welbevinden en de emotionele ontwikkeling van het kind, alsmede de sociale context waarin dit zich afspeelt, vinden wij van essentieel belang.

Hiertoe stimuleren wij het:

- samenwerken, samen spelen, elkaar hulp bieden en met elkaar delen
- geven van waardering
- respect voor elkaar, elkaars inbreng en mening
- elkaar de ruimte geven om zelf ontdekkend bezig te zijn
- oplossingen zoeken en luisteren naar de ander
- gevoel van saamhorigheid
- inleven in het gevoel van anderen
- denken over het eigen functioneren en de interactie met de anderen en wat daarbij verbeterd kan worden

Hoofdstuk 3 Ambitie van de school

3.1 Strategisch te voeren beleid

Het strategisch te voeren beleid van onze school is afgeleid van het salto strategisch beleidskader 2016-2020. Het strategisch beleidskader is tevens de leidraad waarop alle salto-scholen hun schoolplan baseren.

De missie van salto 'Dé basis voor een leven lang leren' en de visie 'Samen Actief Leren Talenten Ontwikkelen' vormen samen met de kernwaarden 'Toegankelijk, Talentvol en Toekomstgericht' de basis voor het nieuwe strategische beleidskader.

Salto wil dat de scholen aan de volgende facetten aandacht besteden:

Leerling

Leerlingen hebben op dit moment een onbeperkte toegang tot informatie. Wij gaan ervan uit dat leerlingen deze informatie op waarde en relevantie kunnen schatten en leren om in samenwerking met elkaar zaken voor elkaar te krijgen.

Het is bijna onmogelijk om in te schatten welke kennis en vaardigheden onze leerlingen voor toekomstige banen nodig hebben. We weten wel dat ze minimaal een adequaat taal- en rekenniveau moeten hebben, om zich in de maatschappij staande te kunnen houden. Voor onze leerlingen willen we een voortdurend uitnodigende onderwijsomgeving creëren, waarin ze worden uitgedaagd om hun talenten maximaal te ontwikkelen.

Leerkracht

Om leerlingen maximaal uit te dagen wordt er gewerkt vanuit werkvormen, waarbij de leerlingen mede verantwoordelijkheid dragen voor de eigen ontwikkeling. Daarbij ondersteund door een competente, up-to-date geschoolde vakman of vakvrouw, die met een passende didactiek én in een veilig leerklimaat, de leerlingen maximaal uitdaagt. De leerkracht is daarbij een rolmodel, met hart en liefde voor het vak, met drive.

Om dit te bereiken wordt van alle medewerkers gevraagd zich respectvol op te stellen, talenten van kinderen te ontdekken en te ontwikkelen en de kennis en vaardigheden te hebben om kinderen verder te helpen in hun ontwikkeling, als coach van het leerproces. Dit impliceert dat medewerkers van salto professioneel zijn in denken en doen, proactief handelen en zelf ook vorm geven aan een leven lang leren.

Ouders / verzorgers

Samen met de ouders willen we er zijn voor elk kind. Maar er is wel een verschil: ouders zijn à priori voor de opvoeding verantwoordelijk, de school voor het leerproces. We streven binnen salto naar een vernieuwde, intensieve samenwerking, binnen een gelijkwaardige rol, vanuit wederzijds respect. Want ieder kind, iedere leerling heeft recht op een goede samenwerking tussen school en ouders. Ouderbetrokkenheid is een gelijkwaardige en niet vrijblijvende samenwerking tussen ouders en school, waarin ouders en school vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan de (school)ontwikkeling van het kind /de leerling.

Binnen de ideale kaders van ouderparticipatie 3.0 is ouderbetrokkenheid zichtbaar in de school, worden ouders actief betrokken bij het schoolbeleid, zijn er panelgesprekken en brainstormsessies op bepalende beleidsthema's. Ouders zijn welkom op school, vanuit hun expertrol, als primair verantwoordelijke voor hun kind. Vanuit gelijkwaardigheid voelen ouders en leerkrachten zich beide verantwoordelijk voor de leerling/ het kind en zijn ze daarop aanspreekbaar. Daar waar ouders problemen ondervinden worden deze bespreekbaar gemaakt en waar nodig wordt verdere ondersteuning geboden.

De maatschappij

Wij volgen de ontwikkelingen in onze kennismaatschappij kritisch. Niet alles wordt direct geadopteerd of omarmd, maar er wordt steeds op basis van reflectie en feedback gekeken naar de implicaties van vernieuwingen. Waar nodig wordt met ketenpartners het gesprek aangegaan, vanuit de overtuiging dat ontwikkelingen moeten bijdragen aan vertrouwen, veiligheid en een liefdevolle ontwikkeling voor het kind.

We geven daarbij zelf het goede voorbeeld, leven voor, luisteren naar onze omgeving, zijn kritisch waar nodig, maar hebben wel lef voor vernieuwing. De maatschappij investeert in onderwijs. Wij vinden het derhalve als vanzelfsprekend dat de maatschappij daarvoor iets terugkrijgt, namelijk goed opgeleide kritische zelfstandige leerlingen, die klaar zijn voor het vervolgonderwijs. Als vanzelfsprekend verantwoorden we onze investeringen en opbrengsten aan elkaar en aan relevante stakeholders.

Het onderwijs

Kinderen leren op eigen wijze, gepersonaliseerd en gepersonifieerd. De kernvakken taal (Nederlands maar ook andere talen) en rekenen zijn van belang, maar we leren ze ook samenwerken, probleem oplossend vermogen te ontwikkelen, creativiteit, kritisch denken, communiceren en sociale en culturele vaardigheden, waardoor ze zich als jonge burgers kunnen aanpassen aan een steeds veranderende samenleving, aan een veranderende context waarin ze allemaal hun eigen weg moeten vinden en waaraan ze allemaal hun eigen bijdragen leveren. Dit alles draagt bij en zorgt voor een goede balans in het welbevinden van het kind.

ICT, techniek, mediawijsheid zullen naast de kernvakken taal en rekenen belangrijke vakken zijn, die we op verschillende betekenisvolle manieren binnen de verschillende salto-scholen aanbieden. Voor de goede balans wordt ook gezorgd door differentiatie op verschillende niveaus, maar ook door sport, gezonde leefstijl en beweging.

Leiderschap

Onderwijskundig leiderschap is de basis voor de leidinggevenden aan onze scholen. Zij vormen de spil en bepalen door hun wijze van leidinggeven mede het succes van de leerlingen. Inspirerend leiderschap begint met de overtuiging en het vertrouwen dat elke leerling kan leren en zich kan ontwikkelen, in een passende onderwijsomgeving. Onze leiders zijn een voorbeeld voor onze kinderen, leven voor, zijn positief, geven ruimte, scheppen kaders en zorgen voor een professionele cultuur. Ze betrekken ouders actief bij de ontwikkeling van hun kind. Ze verbinden de hele school door middel van de vloeiende beweging in de 8, zowel horizontaal als verticaal, bottom up en top down.

Ons management wordt bij voortduren uitgedaagd kennis en ervaringen onderling te delen, om daarmee ook als leiders een gezamenlijke leergemeenschap te vormen. Waar het kan zijn we het liefst voorlopers, innovatieve onderwijsontwikkelaars. Maar ook als teambuilder en coach zijn we eindverantwoordelijk voor een gezamenlijke leervisie, waarin reflectie en feedback sleutelbegrippen

zijn. Waarin leerkrachten zich verbonden voelen om elkaar te versterken en talenten te ontwikkelen. Waarin medewerkers en leerlingen worden gefaciliteerd in hun eigen leerproces. Door mensen in hun kracht te zetten, zorgt salto voor krachtig onderwijs.

3.2 Ambitie en doelstellingen voor 2020 van de Trinoom

Onze ambitie voor de komende vier jaar is, terug naar de Montessori-principes en tegelijkertijd voorop lopen. De voorbereide omgeving biedt alle mogelijkheden om gebruik te maken van ICT apparatuur, het gebruikte Montessori materiaal is compleet en leerkrachten staan open voor reflectie en willen graag leren van en met elkaar.

De leerkrachten werken vanuit een gezamenlijke visie en hebben onderling afspraken gemaakt en de koers die gevolgd gaat worden is eenduidig. Leerkrachten hebben nieuwe kennis opgedaan en kijken op een verfrissende, geïnspireerde en reële manier naar Montessorionderwijs in de 21e eeuw. Dit is terug te zien in het handelen in de groep. Daarnaast is met het leidend team (Intern begeleiders en Bouwleiders) de vernieuwing vastgelegd in een visuele placemat en heeft het leidend team een krachtige rol binnen de school.

Hoofdstuk 4 Het onderwijskundig beleid

De onderwijskundige keuzes die we maken voor de komende schoolplanperiode zullen in dit hoofdstuk worden omschreven. Als onderlegger gebruiken we:

- De doelen vanuit de Wet op B.
  - Het reeds omschreven visiestuk ICT
  - De theorie van Montessori.
-
- Het onderwijs wordt zodanig ingericht, dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.
  - Het onderwijs richt zich in ieder geval op de emotionele en de verstandelijke ontwikkeling en op het ontwikkelen van de creativiteit, op het verwerven van de noodzakelijke kennis en van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden.
  - Het onderwijs gaat er mede van uit, dat de leerlingen opgroeien in een multiculturele samenleving.
  - Ten aanzien van leerlingen die extra zorg behoeven, is het onderwijs gericht op individuele begeleiding die is afgestemd op de behoefte van de leerling.

Maria Montessori schreef in *Onderwijs en het menselijk potentieel*:

“Waar mogelijk wordt mechanische apparatuur geïntroduceerd voor ieder onderdeel van het praktische leven, zodat onze kinderen goed toegerust zijn om deel te nemen aan ‘een beschaving die geheel op machines’ is gebaseerd.”

Dit was een deel van haar visie op onderwijs: *kinderen goed toerusten voor de beschaving waarin zij leven*. Het past dus geheel binnen de visie van Montessori dat we ons onderwijsaanbod aanpassen, in dit geval door de kinderen te leren omgaan met moderne informatie en communicatietechnologieën.

De vraag is hoe we onze kinderen deze kennis- en vaardigheden omtrent ICT kunnen bijbrengen op een manier die past binnen het Montessorionderwijs.

Moderne technologieën bieden meer mogelijkheden het onderwijs af te stemmen op de leerlingen en ook dat de ontwikkeling naar 'gepersonaliseerd leren' hiermee wordt vergemakkelijkt.

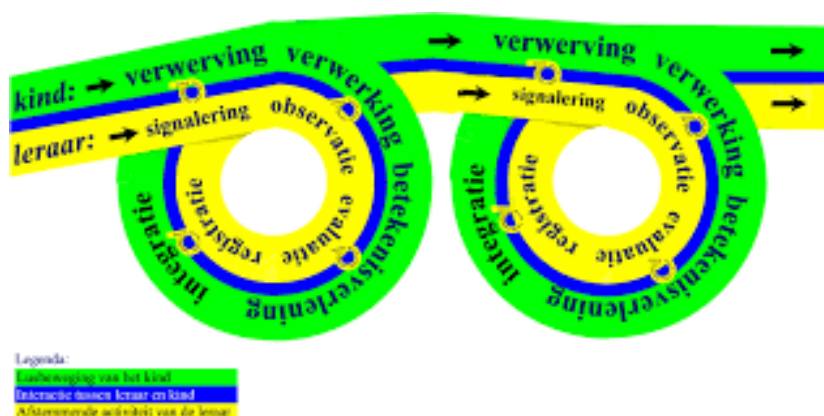
Montessorionderwijs is al het summum van gepersonaliseerd leren. De leerkracht zorgt voor een voorbereide omgeving waarin het kind keuzes kan maken voor werk dat bij hem past waardoor het vanuit zichzelf gemotiveerd is om te leren en feitelijk ook zijn eigen leerroute samenstelt. De huidige samenleving is een kennis- en netwerksamenleving die om andere kennis, vaardigheden en focus vraagt dan vroeger, in de industriële samenleving. We hebben ICT dan ook hard nodig om onze voorbereide omgeving optimaal in te richten.

De didactische principes van het Montessorionderwijs passen heel goed bij de kennis en vaardigheden die kinderen in de kennis- en netwerksamenleving nodig hebben. Veel van de zogenoemde 21^e-eeuwse vaardigheden vond Maria Montessori ook al erg belangrijk: didactische principes zoals heterogene groepen, samenwerkend leren en zelfwerkzaamheid.

4.1 Het Lusmodel

Het Lusmodel is de basis voor een beschrijving van de methodiek en didactiek in ons Montessorionderwijs. Door activiteiten van het kind op verschillende momenten in de lus te bezien, wordt de leerweg die het kind aflegt zichtbaar en kan de leerkracht zijn handelen afstemmen op het gedrag van het kind. De lus loopt door om de voortdurende afstemming scherp te houden.

- Het werken volgens het model is gerelateerd aan een aantal belangrijke principes die ons Montessorionderwijs specifiek maken.
- De voorbereide omgeving wordt vormgegeven op basis van de kenmerken van de kosmische theorie.
- De leerlingen zijn zo veel mogelijk gegroepeerd in heterogene leeftijdsgroepen: 4 - 6 jaar / 6 - 8 jaar / 8 - 10 jaar / 10 - 12 jaar.
- Begeleiding, instructie en overdracht vanuit de leerkracht vinden in hoofdzaak individueel plaats.
- De leerkracht signaleert systematisch, observeert gericht, evalueert en registreert
- en neemt op basis hiervan beslissingen over de begeleiding van het kind.

4.2 Overzicht van de gebruikte methoden en materialen

Vakgebied	Methode	Groep
Zintuiglijke ontwikkeling	Montessorimaterialen	onderbouw
Vorbereidend lezen	Montessorimaterialen, Leeslijn, ideeënboek beginnende geletterdheid en fonemisch bewustzijn.	onderbouw
Aanvankelijk lezen	Montessorimaterialen, Leeslijn.	middenbouw
Voortgezet technisch lezen	Leeslijn	middenbouw
Begrijpend en studerend lezen	Nieuwsbegrip XL,	midden- en bovenbouw
Taal en woordenschat	Montessorimaterialen, Taal in Beeld, taalsets, taalactief opdrachtkaarten.	Midden- tussen en bovenbouw
Spelling	Ik spel wel.	midden- en bovenbouw
Engels	Groove Me	bovenbouw
Schrijfvaardigheid en motoriek	Handschrift	alle groepen
Vorbereidend rekenen	Montessorimaterialen,	onderbouw
Rekenen	Montessorimaterialen, Pluspunt.	midden- en bovenbouw
Kosmisch onderwijs (wereldoriëntatie)	Topondernemers, Montessorimaterialen	alle groepen
Topografie	Topondernemers, Montessorimaterialen	Boven en tussenbouw
Techniek	Topondernemers en Techniektorens	alle groepen
Sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschapsvorming	Kanjertraining	alle groepen
Muziek	Moet je doen	alle groepen
Dans	Danslessen vanuit het CKE, moet je doen	alle groepen
Drama	Dramalessen van het CKE, moet je doen.	alle groepen
Tekenen/handvaardigheid	Moet je doen.	alle groepen
Verkeer	Rondje verkeer/ veilig verkeer	alle groepen

4.3 ICT in het Montessorionderwijs

Moderne media spelen al vroeg een rol in het leven van kinderen. Echter, ze vervangen niet de aloude tastbare, driedimensionale voorwerpen die een jong kind nodig heeft om bijvoorbeeld zijn bewegingsapparaat op te bouwen en zijn zintuigen te leren gebruiken en scherpen.

Wel biedt informatie- en communicatietechnologie legio mogelijkheden tot *zelf ontdekkend en samenwerkend leren*, principes die Montessori ook hoog in het vaandel had staan.

Het zijn echter niet zo zeer de digitale leermaterialen die door educatieve uitgeverijen zijn gemaakt, waar Maria Montessori enthousiast over zou worden. Daar waar aanvulling is gewenst op bestaand Montessorimateriaal, bijvoorbeeld als het gaat om het automatiseren van eenvoudige sommen, kan zorgvuldig geselecteerd digitaal leermateriaal worden ingezet. Dit zorgvuldig geselecteerde leermateriaal moet dan in ieder geval als kenmerk hebben dat het adaptief is, dat wil zeggen het past zich aan aan de prestaties en het niveau van het kind, vergelijkbaar met de *oplopende moeilijkheidsgraad* van het oorspronkelijke Montessorimateriaal. Dit kenmerk van digitaal leermateriaal, adaptiviteit, zorgt ervoor dat het kind gemotiveerd blijft om te leren. Een ander belangrijk kenmerk van het materiaal moet zijn dat de leerkracht de prestaties van het kind ‘met een druk op de knop’ kan volgen. Maar, we moeten ons *niet beperken* tot leermateriaal dat door educatieve uitgeverijen is gemaakt. Er zit veel verborgen sturing in een educatieve app om vastgelegde leerdoelen te bereiken. Zelfs als die geïndividualiseerd zijn, liggen de paden voor het ontdekken vast. En daarmee gaat het idee van het zelf ontdekkend leren en zelf kennis construeren voor een deel teniet.

Belangrijk is om te zien hoe informatie- en communicatietechnologie kan worden ingezet als materiaal waarmee kinderen kunnen leren. De stand van de techniek biedt nieuwe mogelijkheden tot verwerking van de leerstof zoals het maken van mindmaps, presentaties, een tijdlijn, een stripverhaal, het houden van interviews op afstand. In de Reisgids Digitaal Leermateriaal worden de diverse mogelijkheden besproken.

Heel belangrijk is daarbij het principe van *vrijheid in gebondenheid*. Er kleven gevaren aan het gebruik van digitale communicatiemiddelen. Deze liggen vooral op gebied van pesten, privacy en sociale interactie. Met name met de kinderen die in de ontwikkelingsfase van ‘verkenner en wetenschapper’ verkeren -waarin de gevoelige perioden voor het ontwikkelen van sociale en morele waarden voorkomen- zullen duidelijke kaders moeten worden afgesproken. Het is belangrijk dat kinderen leren begrijpen hoe met ICT in de maatschappij wordt gecommuniceerd en dat zij mediawijs zijn, ofwel weten hoe ze veilig en op een verantwoordelijke manier met ICT en internet kunnen omgaan. Het Mediawijsheid Competentiemodel kan hierbij leidend zijn. ICT-geletterdheid is een van de zogenoemde 21e-eeuwse-vaardigheden die kinderen die nu opgroeien, moeten leren beheersen. Met de beheersing van die vaardigheden, is het kind vrij om te gaan waar het wil; daarmee neemt de *zelfstandigheid* en *autonomie* van het kind weer toe.

Onze ambitie

- ICT is een geïntegreerd onderdeel van het curriculum, de schoolorganisatie en van het klimaat bij ons op school. De manier waarop wij ICT op school gebruiken sluit aan bij onze missie en visie en de vertrekpunten die hieruit voortvloeien.

- Wij willen iedere leerling een stevige basis bieden voor een toekomst in onze samenleving. ICT speelt een belangrijke rol in deze samenleving. Daarom leren wij onze leerlingen op een verantwoordelijke manier met digitale middelen te werken. Daarnaast is ICT een ondersteunend middel waarmee wij onderwijs willen bieden dat is afgestemd op de mogelijkheden van de individuele leerling en onze manier van werken in het Montessorionderwijs.

Zo bereiden we het kind voor om actief en bewust deel te nemen aan de samenleving; precies wat ook Maria Montessori voor ogen had.

4.4 Rekenen- en wiskundeonderwijs

Wij als school denken dat grondig cijfermatig kunnen rekenen voorafgaat aan realistisch rekenen. Door de kinderen eerst te laten werken met concreet Montessori-rekenmateriaal en hen vervolgens te begeleiden naar een abstract niveau, bieden we de kinderen een goede basis.

Ambities

Onze algemene doelstellingen voor rekenen/wiskunde zijn:

- Onze leerlingen voldoen in ieder geval aan de in referentieniveaus aangegeven doelen. (Zie referentieniveaus.)
- Onze leerlingen zijn in staat kennis en vaardigheden zinvol toe te passen in gevarieerde contexten.
- Onze leerlingen kunnen problemen zelfstandig of in groepsverband oplossen.
- Onze leerlingen kunnen vlot en flexibel omgaan met geleerde procedures.

Methode

In de onderbouw is het voorbereidend rekenen een belangrijk onderdeel van het werken. De kinderen maken spelenderwijs kennis met getallen en hoeveelheden. Montessori heeft hier schitterend materiaal voor ontworpen. Ook in de huidige tijd blijken die materialen heel zinvol en goed in te zetten om de rekenvaardigheden te oefenen.

In de midden-, tussen- en bovenbouw leren de kinderen het mechanisch cijferend rekenen, waarin praktische rekenproblemen worden opgelost en wordt het hoofdrekenen gememoriseerd. Het Montessorirekenmateriaal speelt hierbij een kenmerkende rol.

In de middenbouw staat het Montessorirekenmateriaal nog centraal en werken de kinderen daarnaast met de realistisch rekenmethode 'Pluspunt'. In de tussen- en bovenbouw staat meer en meer de rekenmethode 'Pluspunt' centraal.

Kinderen met specifieke rekenproblemen krijgen ondersteuning met behulp van 'Maatwerk'.

Voor sterke rekenaars hebben we 'Rekentijgers en werk uit 'Wisschriften'.

Organisatie

De kinderen werken zelfstandig met het rekenaanbod. We stimuleren hen om op basis van eigen activiteiten, kennis, inzicht en vaardigheden te verwerven. Ook willen we dat onze kinderen leren reflecteren op eigen wiskundige activiteiten en dat ze resultaten op juistheid controleren. Wekelijks zijn er interactieve groepslessen aan de hele heterogene groep. Tijdens deze lessen stimuleren we het samenwerken en zelfstandig werken.

Verder zijn er een aantal groepslesjes waaraan kinderen deelnemen of waarbij we kinderen specifiek uitnodigen om deel te nemen. Deze lesjes staan op een jaaroverzicht vermeld.

Ieder kind werkt op zijn eigen niveau, waarbij we de niveauverschillen niet al te zeer uiteen willen laten lopen. Zwakke rekenaars maken alleen de basisstof; sterke rekenaars mogen de stof die ze al beheersen overslaan en krijgen verrijkings- en verdiepingsstof. De kinderen houden zelf op hun aftekensysteem bij welke taken ze gemaakt hebben.

In de onderbouw maken de kinderen de Cito-toets 'rekenen voor kleuters'.

De methodeafhankelijke bloktoetsen maken de kinderen individueel op het moment dat ze eraan toe zijn. In de groepsmap houden we hiervan observatiegegevens bij. Twee keer per jaar maken de kinderen deze toetsen. Daarmee kunnen we de ontwikkeling bij onze kinderen goed volgen en zo nodig bijtijds ingrijpen.

Beoordeling

Het beleidsterrein 'Rekenen en wiskunde' hebben we beoordeeld met behulp van de 'Kwaliteitskaart Rekenen en wiskunde' van WMKMO. We geven o.a. als verbeterpunt de Montessorimaterialen voor rekenen en geometrie aan. Deze zijn niet in alle groepen compleet aanwezig.

Ambities 2016-2020

- Het benoemen en scholen van een rekencoördinator.
- Het inventariseren van het Montessorimateriaal voor rekenen en wiskunde en geometrie en het aanschaffen van ontbrekende materialen.
- Een geometrielijlijn uitzetten van onder- tot bovenbouw.
- Beleid opstellen voor sterke rekenaars. We willen materiaal aanschaffen en beleid ontwikkelen voor kinderen die al verder zijn in samenspraak met HB specialist.
- Verder: Binnen de Montessorivereniging is een rekenwerkgroep actief. Zij kwamen tot een nieuwe kijk op het Montessori-rekenonderwijs. Vanuit het begrip functioneel rekenen kwam de werkgroep tot rekenonderwijs vanuit de kosmische visie. Wij volgen deze ontwikkelingen om er ons voordeel mee te doen.
- Onderzoek naar M4th van Exova en Snappet als mogelijke vervanger om gepersonaliseerd leren makkelijker te maken.

Bijlage rekenbeleidsplan (bijlage per PDF klikbaar maken)

4.5 Taalonderwijs

De Methode

Op onze school hebben we veel taalactiviteiten die niet in een methode staan, zoals presentaties bij kosmische thema's, discussies over bijv. stellingen, kringgesprekken, voorlezen van eigen werk, boekbesprekingen, interactieve groepslessen, algemene lessen en drama.

De onderbouw is talig bij uitstek; het Montessori-ontwikkelingsmateriaal, de boerderij, kringactiviteiten en het werken met kosmische thema's bieden bouwstenen voor een goede taalontwikkeling. Dagelijks werken de kinderen in de onderbouw met diverse taalprogramma's op de computer.

In de midden, tussen en bovenbouw wordt de taallijn vanuit de Montessorimaterialen doorgezet. Hiervoor gebruiken we de oranje, groene, blauwe en rode taalsets. Met de taaldozen en taalsymbolen oefenen de kinderen het woordbenoemen. Met het pijlenmateriaal en de zinsontledingstabellen het ontleden.

Vanaf leerjaar 4 krijgen onze kinderen de spellingsregels gestructureerd aangeboden via de regels van de methode vanuit Taalactief. Dit vanuit de studiedagen met het CED, gericht op ons spellingsonderwijs.

Remediërend gebruiken we de methode 'Woordspel', 'Spelgoed', 'Spelling in de lift' en 'Spelling in de lift voor werkwoorden'.

Ambities

Onze algemene doelstellingen voor het taalonderwijs zijn:

- Onze kinderen worden in de beheersing van de taal steeds competentier. Competent in: kopiëren (iets overschrijven van bijv. het bord), beschrijven (verslag uitbrengen, informatie geven of vragen), structureren (op eigen manier ordening aanbrengen) en beoordelen (reflectie op mogelijkheden en evalueren).
- De kinderen leren strategieën te herkennen, verwoorden, gebruiken en beoordelen bij de verschillende taalonderdelen.
- De kinderen leren taalkundige principes en regels kennen. Zo leren zij in een zin de verschillende zinsdelen te onderscheiden.
- Verder leren we hen de regels voor het spellen en het gebruik van leestekens toe te passen.

Organisatie

De leerlingen werken zelfstandig of in tweetallen met ontwikkelingsmaterialen en het materiaal van de Taalsets. Ze werken op hun eigen niveau.

Spelling maken de kinderen individueel of in tweetallen. Er worden individuele spellinglesjes, lesjes aan een kleine groep of aan de hele groep gegeven. De controledictees mogen de leerlingen bij elkaar afnemen. Beheerst een leerling een bepaalde spellingcategorie nog niet, dan bespreekt de leerkracht met de leerling met welke materialen uit de taalset deze categorie nog eens kan worden geoefend.

Ten aanzien van toetsing wordt het volgende ingezet:

- In de onderbouw maken de kinderen de Taaltoets van het Cito.
- Twee keer per jaar maken de kinderen van de midden- t/m de bovenbouw de Spellingtoets van het Cito-leerlingvolgsysteem.

Beleidsvoornemens

- Het opstellen van een taalbeleidsplan door de taal coördinatoren.
- Het verder afstemmen, evalueren en definitief bijstellen van spelling op aanwijzingen van het CED.
- Invulling geven aan het groepsplan lezen, leerlijnen per onderdeel en per groep vastleggen.
- Aanschaf en implementatie technisch leesmethode. Dit willen we in het schooljaar 2017-2018 in gaan voeren.
- Evalueren van Nieuwsbegrip, deze methode hebben we nu drie jaar, hij heeft voor- en nadelen. We bekijken wat er uit deze evaluatie naar voren komt en handelen hier desgewenst naar. De evaluatie zal in 2016 plaats vinden.
- De leerlingen krijgen een verrijking van het taalaanbod door de ondersteuning van software programma's. Deze zullen door de taalspecialisten in samenspraak met de ICT specialisten gepresenteerd worden.
- De beleidsvoornemens voor technisch en voorgezet lezen worden opgenomen in het beleidsplan taal.

Borging

- De taalcoördinatoren zijn begonnen met de opleiding Taalspecialist van de Fontys en ronden deze opleiding medio 2017 af.
- Onderdeel van deze opleiding is het opstellen van een taalbeleidsplan.
- De taalwerkgroep onder leiding van de taalspecialisten gaan aan de hand van de CITO toetsen en trendanalyses van de afgelopen jaren bekijken hoe de resultaten van verandering en vernieuwingen omschreven in het taalbeleidsplan zijn uitgevoerd

Voor uitgebreide informatie zie het **taalbeleidsplan**.

4.6 Schrijven

Ambities

- Onze kinderen ontwikkelen een vlot, leesbaar en persoonlijk handschrift.
- Onze kinderen leren hun teksten, zoals een opstel of hun werkstuk vorm te geven en te presenteren door aandacht te schenken aan de bladspiegel en gebruik te maken van verschillende lettertypes.

Methode

In de onderbouw wordt al gewerkt aan de ontwikkeling van de fijne motoriek bij een kind. Het werken met Montessorimateriaal als de geometrische figuren en de omtrekfiguren, heeft als indirect doel de ontwikkeling van de motoriek van de hand en bereidt voor op het schrijven. Het voelen van de schuurpapier letters is eveneens een voorbereiding op het schrijven. Kinderen mogen op schoolbordjes schrijven.

Wij gebruiken voor de midden en tussenbouw de schrijfmethode Handschrift

Organisatie

De kinderen werken zelfstandig en geven aan wanneer ze een nieuw, persoonlijk lesje nodig hebben. Schrijven valt onder de leerstof waarvan kinderen weten dat ze er dagelijks/wekelijks aan moeten werken.

Daarnaast geven we groepslesjes over de pengreep, houding, letters, hun verbindingen, blokletters, etc.

Beleidsvoornemens

- Onderbouw meer aandacht voor motoriek.
- Tussenbouw en bovenbouw meer aandacht voor schrijven en ontwikkelen van eigen handschrift.
- Aanschaffen van een methode voor tussen en bovenbouw.

4.7 Engelse taal

Ambities

- Onze kinderen bouwen door middel van onze methode zoveel zelfvertrouwen op dat ze in voorkomende situaties vrij Engels durven spreken.
- Onze kinderen hebben kennis van de rol die de Engelse taal speelt in de Nederlandse samenleving en als internationaal communicatiemiddel.
- We onderzoeken de komende jaren of een doorgaande leerlijn Engels vanaf groep 1 wenselijk is.

Methode

In de bovenbouw loopt momenteel een pilot met de methode “Groove me “. In schooljaar 2016-2017 zal een beslissing genomen worden welke methode voor de school gekozen wordt.

Organisatie

De lessen worden groepsgewijs aangeboden. Vervolgens gaan de kinderen zelfstandig aan de slag waarbij, indien nodig, individuele lesjes worden gegeven.

Beleidsvoornemens

- Realisatie doorgaande leerlijn op het gebied van Engels les.

4.8 Kosmisch onderwijs en opvoeding (KOO)

Het Montessorionderwijs spreekt van Kosmisch Onderwijs en Opvoeding (K.O.O.).

Vanuit traditionele termen gedacht kun je zeggen dat het K.O.O. lijkt op wereldoriëntatie (aardrijkskunde, geschiedenis, natuuronderwijs, biologie, maar ook maatschappelijke betrokkenheid). Deze vakken worden niet als aparte vakken aangeleerd op onze school.

Kosmisch onderwijs gaat er vanuit dat alles met elkaar samenhangt en dus onderling afhankelijk is. In de praktijk betekent dit dat een bepaald onderwerp altijd vanuit verschillende invalshoeken wordt benaderd, waarbij steeds gewerkt wordt vanuit het geheel naar delen om vervolgens weer terug te keren naar het grote geheel.

Met kosmisch onderwijs en kosmische opvoeding wordt al in de peutergroep begonnen.

De lessen worden voor de hele groep gegeven, waarna de kinderen de lessen individueel of in groepjes kunnen verwerken.

Van nature zijn kinderen nieuwsgierig naar het leven. Met name wat oudere kinderen houden zich bezig met het zoeken en vinden van allerlei verschijnselen en verklaringen die te maken hebben met het leven. Vragen als “Waar kom ik vandaan, hoe oud is...., waarom zijn er sterren, planeten” etc. hebben allemaal te maken met de plaatsing van jezelf in het grotere geheel. Montessori typeert dat als: “Je maakt onderdeel uit van een groot kosmisch geheel”.

Wanneer we antwoorden geven op vragen van kinderen die te maken hebben met alledaagse zaken of verschijnselen proberen we die in het grotere geheel te plaatsen.

Hiervoor zijn door een aantal Montessorischolen ‘tijdlijnen’ ontwikkeld:

- De tijdlijn van het leven. Hierop staat een overzicht van de opkomst en neergang van bepaalde diersoorten. Deze tijdlijn laat zien wanneer een bepaalde soort ontstaan is en hoe deze zich verder ontwikkeld heeft.
- De tijdlijn van de mens. Deze tijdlijn laat zien hoe de mens zich ontwikkeld heeft.
- De tijdlijn van de menselijke beschaving. Hierop staat een overzicht van de opkomst en neergang van diverse beschavingen. Bijvoorbeeld de Egyptische beschaving en de Romeinse beschaving.

Ambities

Met ons kosmisch onderwijs bereiken we dat kinderen zich bewust worden van:

- De ontwikkeling van het leven en de verschijnselen op aarde. Alles wat in het universum plaatsvindt, is een wetmatig gebeuren. Alles grijpt op elkaar in; er is samenhang zoals bij de kringloop van het leven, klimaatverandering, natuurverschijnselen, enz.
- De mens is op een bijzondere wijze betrokken bij het handhaven van de kosmische orde. Dit zie je bij de invloed die de mens uitoefent op het landschap.
- Naast de geologische en biologische evolutie, is de sociale evolutie van de mens uniek.
- De mensheid ontwikkelde zich in gevarieerde vormen, de culturele evolutie.
- Binnen het kosmisch plan staat respect voor genoemde wetmatigheid centraal. Ieder levend wezen op aarde heeft een taak binnen de kosmos.

Organisatie

Alle teamleden volgen het programma volgens een vastgestelde kalender. Zij bieden de basisinformatie aan de kinderen aan door middel van instructie en werkkaarten. Ook verwijzen zij de kinderen voor informatie naar het documentatiecentrum.

De kinderen maken werkstukken over onderwerpen van uiteenlopende aard. Aan de werkstukken worden vooraf eisen gesteld, afhankelijk van de ontwikkelingsbehoefte van de leerling(en). Tevens investeert de leerkracht in de verschillende vormen van een werkstuk. Inhoud – uitstraling – verzorging enz. De leerkracht bewaakt het hele proces en stimuleert kinderen om op verschillende manieren aan informatie (bijvoorbeeld via internet) te komen en met het proces bezig te zijn. De werkstukken worden besproken. Ook houden de kinderen spreekbeurten.

De kinderen hebben de keuze om alleen of samen met een onderwerp aan het werk te gaan, waarbij het proces zeker zo belangrijk is als het resultaat. Hierdoor wordt het niet alleen een leerzaam proces op cognitief gebied, maar ook op het sociaal-emotionele vlak.

In de onder- en middenbouw kunnen de kinderen tijdens het werken zelf kiezen voor werkjes die bij het thema horen. Hierbij komen diverse vakgebieden aan bod: lezen, schrijven, rekenen en creatieve opdrachten.

Beleidsvoornemens

- Evaluatie van bovenstaand beleid.
- Oprichting werkgroep Kosmisch onderwijs.
- Op basis van evaluatie van bovenstaand beleid volgt in schooljaar 2016-2017 een herziening van het beleid op kosmisch onderwijs en zal aan dit schoolplan toegevoegd worden.

4.9 De creatieve vakken

Ambities

- Leerlingen ontwikkelen hun eigen creativiteit.
- De school creëert de omgeving waarin leerlingen geïnspireerd worden om hun eigen creativiteit te ontwikkelen.
- Kunstdisciplines worden geïntegreerd binnen de kosmische thema's.
- De Trinoomgalerie wordt optimaal benut; leerlingen van school en kunstenaars van buiten de school krijgen de kans om kunstzinnige uitingen te exposeren.
- Vieringen hebben een vaste plek gekregen op onze school. Leerlingen zijn hierbij actief/creatief bezig door het werken naar en uitvoeren van de voorstelling, en ook reflecterend en analyserend door te gaan kijken naar de viering van een andere groep.
- Leerkrachten kunnen kwalitatief goede muzieklessen geven aan de hand van de methode *Moet Je Doen*.
- Het theaterlokaal wordt volledig ingericht.
- de voorbereide omgeving wordt gereed gemaakt om media-educatie een plek te kunnen geven in onze school.
- De school realiseert een volwaardig handvaardigheidslokaal.

De lessen

De leerkrachten geven de meeste lessen zelf, met behulp van de kerndoelen voor cultuureducatie en verschillende methodes.

Hierbij worden we voor de disciplines drama en beeldend ondersteund door Cultuurstation.

We streven ernaar om alle kunstdisciplines terug te laten komen bij het werken aan de kosmische thema's.

- Muziek: methode *Moet je doen*, liedbundel *Eigenwijs*.
- Beeldend: we putten uit verschillende bronnen, o.a. Laat maar zien en websites als *Pinterest* en *Tekenen enzo*.
- Drama: We putten uit een verzameling lessen die gemaakt zijn voor onze school door docenten van het CKE.
- Media-educatie: Dit wordt nu nog vooral in de bovenbouw gedaan. Ieder jaar doen ze mee aan *De week van de mediawijsheid*. Ook gebruiken ze lessen van de website www.mijnkindonline.nl.
- Erfgoededucatie: dit komt aan bod bij het Kunstmenu (o.a. bezoeken van musea) en ook bij kosmische thema's.

Samenwerking met culturele instellingen

Ieder schooljaar nemen we het Kunstmenu af van Cultuurstation. Alle groepen nemen hieraan deel en gaan een keer per jaar naar een voorstelling en/of workshop die verzorgd wordt door een culturele aanbieder zoals CKE, Brabants orkest, e.d.

Groep 7/8 heeft ieder jaar een rondleiding in het van Abbe museum met aansluitende museumlessen.

De kinderen komen op school in aanraking met verschillende onderdelen van cultureel erfgoed van de stad Eindhoven, zoals de Lichtjesroute, Glow, Dutch design week, e.d.

We nemen deel aan de regeling Cultuureducatie met kwaliteit van Cultuurstation.

We zijn begonnen met het onderdeel **drama**. Het doel is om de kwaliteit van de dramalessen en vieringen te verhogen en het ontwikkelen van een doorgaande leerlijn.

Na een jaar gaan we ons richten op het onderdeel **beeldend**. Hier zullen we 4 jaar aan gaan werken. De leerkrachten worden begeleid en geschoold in het geven van kwalitatief goede lessen. Daarnaast ontwikkelen we een doorgaande leerlijn.

‘Moet je doen’ gebruiken we inmiddels voor ons muziekonderwijs.

4.10 Het bewegingsonderwijs

Motorische ontwikkeling in de onderbouw

De motorische ontwikkeling is erop gericht dat kinderen hun bewegingen leren coördineren en zich met gemak en zelfvertrouwen leren bewegen. Hoe jonger het kind, hoe belangrijker de plaats die bewegingen innemen in het leerproces. Montessori zet twee ontwikkelingslijnen uit:

- De ontwikkeling van het evenwicht en het lopen die vooral van binnenuit wordt gestuurd en niet sterk afhankelijk is van de omgeving, de grote motoriek;
- De ontwikkeling van de hand waarbij de omgeving een veel grotere rol speelt, de kleine motoriek.

Organisatie

In een onderbouw Montessorigroep bevinden zich voorwerpen die uitnodigen tot handelen. Ze zijn aantrekkelijk en aangepast aan de grootte en kracht van een kleuter. De kinderen mogen zich vrij door het lokaal bewegen. Ze leren te bewegen door de klas zonder daarbij andere kinderen tijdens hun werkzaamheden te storen. De oefeningen voor het dagelijks leven zijn bijzonder geschikt voor de coördinatie van bewegingen ter bevordering van de grote motoriek. Uiteindelijk kunnen kinderen hun bewegingen zo goed beheersen dat zij, in de stilte, tot volkomen onbeweeglijkheid in staat zijn.

De kleine motoriek wordt ontwikkeld door het werken met het zintuiglijk materiaal en het tekenen en voorbereidend schrijven. Aldus wordt de handbeweging van kinderen verfijnd.

Onze kinderen van de onderbouw oefenen alle bewegingsvormen in de speelzaal door middel van het Dorack-materiaal. Hiermee kun je in de speelzaal zeer uitnodigende circuits bouwen en kunnen de kinderen springen, klauteren, glijden, klimmen, balanceren en duikelen.

Midden,- tussen- en bovenbouw

Ons bewegingsonderwijs is erop gericht dat onze kinderen

- kennis, inzicht en vaardigheden verwerven om hun bewegingsmogelijkheden te vergroten;
- enige kenmerkende hulpmiddelen en bijbehorende begrippen kunnen gebruiken;

- een positieve houding ontwikkelen, dan wel behouden, met betrekking tot deelname aan de bewegingscultuur;
- omgaan met elementen als spanning, verlies en winst.

Aan de orde komen: gymnastiek, atletiek en spel.

Organisatie

De gymlessen gegeven door een vakleerkracht. (Eén keer per week, de eigen leerkracht verzorgt de 2de gymles). De vakleerkracht heeft een jaarplan opgesteld, waarbij de lessen van de vakleerkracht en de leerkracht op elkaar zijn afgestemd. Deze lessen zijn uitgeschreven en verzameld in mappen.

De vakleerkracht verzorgt na schooltijd een aanbod van sporten.

De vakleerkracht wordt sinds schooljaar 2015 door salto betaald als onderdeel van het speerpunt “salto gezond in beweging”.

Eens per jaar organiseren we voor de kinderen een sportdag. Deze bestaat uit allerlei atletiekonderdelen en spellen. Ook nemen veel van onze kinderen, op vrijwillige basis, deel aan de Marathon in Eindhoven. De training hiervoor wordt verzorgd door ouders van de school.

Beleidsvoornemens

- In schooljaar 2015-2016 zal door de coördinator “gezond in beweging” van de Trinoom een beleidsplan uitgewerkt worden waarmee de link met het strategisch beleidskader van salto gelegd wordt.

4.11 Wetenschap en Techniek

Eén van de doelen van onderwijs in wetenschap en techniek is om de verwondering, nieuwsgierigheid en de exploratieve houding van kinderen verder te ontwikkelen.

Het gaat hierbij om onderzoekend en ontwerpnd leren, waarmee 21ste-eeuwse vaardigheden worden ontwikkeld zoals creativiteit, ondernemingszin, kritisch denken, kunnen samenwerken en ICT-geletterdheid. Het brengt kinderen kennis bij over de wereld. Thema's die daarbij aan bod komen zijn gezondheid, natuur en ruimte, de technologische, bebouwde en maatschappelijke omgeving, hoe die in het verleden tot stand zijn gekomen en hoe we daar nu en in de toekomst op een duurzame en veilige manier mee om kunnen gaan.

Ambities voor 2016-2020

- Wij beschikken over een doorgaande leerlijn voor wetenschap en technologie, die gekoppeld is aan de kosmische leerlijn. Wij gebruiken hiervoor o.a. de Techniek Torens.
- Wij beschikken over een techniekcoördinator. Deze is voorzitter van een techniekwerkgroep waarin uit iedere bouw twee vertegenwoordigers plaatsnemen. De techniekcommissie komt regelmatig bijeen om het techniekbeleid van de school concreet vorm te geven.
- Wij toetsen de kennis en vaardigheden m.b.t. wetenschap en techniek door kinderen uit te dagen na te denken over de toepassing van de technische principes die aan bod zijn gekomen.
- Wij koppelen wetenschap en technologie aan 21ste-eeuwse vaardigheden, door creativiteit te stimuleren, kritisch te leren denken over wetenschap en technologie, samen te werken en hierbij gebruik te maken van ICT toepassingen.
- Wij beschikken over een beleidsplan wetenschap en technologie.
- Wij beschikken over een 3D printer, die ingezet kan worden voor onderzoekend en ontwerpnd leren.
- Wij bieden kinderen de gelegenheid deel te nemen aan het Techniektoernooi en de (Junior) First Lego League.

- Wij leiden in de midden- en bovenbouw een aantal kinderen, die affiniteit hebben met wetenschap en technologie, op tot techniekambassadeurs, door uitgebreide instructie bij een aantal leskisten van de Techniek Torens.
- We ontwikkelen een doorgaande leerlijn programmeren en integreren deze in het dagelijkse lesaanbod.

Beleidsvoornemens

- Het vak Wetenschap en Techniek nog meer integreren in dagelijks lesaanbod.
- Een doorgaande lijn voor techniek ontwikkelen.
- Leerkrachten krijgen een bijscholingscursus Wetenschap en Techniek aangeboden.
- We werken samen met onze spilpartner Korein om het programma “techniek en ik” op school vorm te geven.

4.12 Burgerschapsonderwijs

Ambities

Onze kinderen leren vaardigheden die erop gericht zijn, dat zij

- kennis hebben van andere culturen en gebruiken;
- zich betrokken voelen bij de samenleving;
- zich verantwoordelijk voelen voor hun leefomgeving en daar actief in participeren.

Organisatie

Goed burgerschap vraagt van kinderen en volwassenen, dat ze zorgvuldig omgaan met hun omgeving en met de medemens. Eén van de belangrijke uitgangspunten van Maria Montessori is dan ook, dat het kind verantwoordelijkheid draagt voor zijn eigen omgeving. Dat leren wij kinderen vanaf de eerste schooldag, bijv. door de zorg voor het eigen plantje en het uitvoeren van de taakjes in de groep.

Onze school staat open voor kinderen van elke cultuur en we stimuleren onze kinderen en hun ouders om de gebruiken en gewoontes van elkaar te leren kennen.

We richten onze lessen in met onderwerpen waarbij kinderen kennismaken met andere culturen, religies, gebruiken, enz. We maken hierbij gebruik van onze kosmische lessen. Ook volgen de kinderen lessen via de schooltelevisie en gebruiken wij het internet om informatie te verzamelen.

Verder hebben wij op onze school projecten waarbij wij ons verdiepen in andere culturen en bijv. geld inzamelen voor diverse doelen.

Een werkgroep binnen de Montessorivereniging heeft in de notitie ‘Burgerschap A3’ geconcludeerd dat Burgerschapsontwikkeling en Montessori-onderwijs naadloos op elkaar aansluiten, gezien de gemeenschappelijke doelen die beiden nastreven. Op ‘placemats’ heeft de werkgroep aangegeven hoe op Montessorischolen burgerschapsontwikkeling verwezenlijkt wordt. We verwijzen graag naar de notitie.

Beleidsvoornemens

- In schooljaar 2016-2017 beoordelen we de kwaliteitskaart Actief burgerschap.
- Vervolgens bespreken we de notitie ‘Burgerschap A3’ en brengen we zo nodig verbeteringen aan.

4.13 Talentontwikkeling

Om onze leerlingen optimaal toe te rusten op de 21ste eeuw is het noodzakelijk dat we oog hebben voor de individuele talenten van de leerlingen. Daarbij gaat het ons om talenten in de meest brede zin van het woord. Op de Trinoom is nog geen eenduidig beleid ontwikkeld hoe we met deze talenten om willen gaan.

Onze ambities zijn:

1. Het schrijven van een plan talentontwikkeling met als leidraad het strategisch beleidskader.
2. Het aanstellen van een coördinator talentontwikkeling in 2015-2016.
3. De leraren signaleren en registreren talenten bij hun leerlingen.
4. De leraren stemmen hun aanbod en organisatie af op specifieke talenten van kinderen.
5. De leraren zetten ICT in relatie met het ontwikkelen van talenten.
6. Op onze school besteden we gericht aandacht aan Techniekonderwijs, Cultuureducatie en Sport en Bewegen.
7. Onze school heeft oog voor de ontwikkeling van de 21st century skills.

Hoofdstuk 5 Kwaliteitszorg

5.1 De doelen van onze kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg is een verzamelnaam voor activiteiten die de school onderneemt om de kwaliteit van het onderwijs te monitoren, op niveau te houden en/of te verbeteren. Voordat een school planmatig aan de slag gaat, wordt kennis verzameld over de kwaliteit van de school. Vragen die bij kwaliteitszorg centraal staan zijn:

Hoe weet de school

- of zij de goede dingen doet?
- of zij deze dingen goed doet?
- op welke punten zij zich kan verbeteren?
- of anderen mensen hetzelfde vinden als de school?

Onze kwaliteitszorg is systematisch, integraal en cyclisch. Dit houdt in dat wij volgens een vast systeem en via een bepaalde regelmaat, verschillende aspecten van de schoolontwikkeling evalueren en daarbij meerdere geledingen van de school betrekken. Onze school maakt, net als alle salto-scholen, gebruik van het kwaliteitsinstrument WMKMO (Werken Met Kwaliteitskaarten Montessori Onderwijs). Hierover leest u meer in paragraaf 6.3.

5.2 Speerpunten van onze kwaliteitszorg

De komende vier jaar zullen de volgende speerpunten met betrekking tot kwaliteitszorg centraal staan:

- We beschikken over een heldere missie en visie.
- Montessori onderwijs van nu: leerlingen eigenaar maken van eigen leerproces.
- We garanderen passend onderwijs volgens ons schoolondersteuningsprofiel.
- We werken planmatig op leerkracht, bouw en schoolniveau.
- We zetten onze verbeteractiviteiten uit en borgen deze .
- We werken met planning, voortgangs-, functionerings- en beoordelingsgesprekken.
- We werken volgens de cyclus van handelingsgericht werken.
- We werken cyclisch met trendanalyses
- We optimaliseren protocollen en hanteren deze effectief.

5.3 Systeem van kwaliteitszorg (WMKMO) en kwaliteitscyclus

Met behulp van het instrument WMK-MO, brengt onze school de kwaliteit van ons onderwijs in beeld. WMK is gestoeld op de PDCA cyclus (plan, do, check, act). Middels QuickScans, schooldiagnoses en vragenlijsten krijgen wij in beeld hoe de kwaliteit van de school op verschillende beleidsterreinen wordt ervaren. Alle beleidsterreinen komen in ieder geval elke vier jaar aan bod. Hiervoor volgen wij de planning die met alle salto-scholen is afgesproken.

De uitslagen van deze onderzoeken (QuickScans, schooldiagnoses en vragenlijsten) worden verzameld, waarna de schoolleider met het team, MR en eventueel ouders in gesprek gaat over de wijze waarop de uitslagen geïnterpreteerd kunnen worden. De uitslagen van de QuickScans, de interpretatie van de school en de mogelijke verbeterpunten worden vervolgens beschreven in een jaarplan. Dit beleidsstuk is een afgeleide van dit schoolplan, waarin de beleidsvoornemens voor het komende schooljaar en de verbeterpunten die uit de onderzoeken naar voren zijn gekomen concreet

worden gepland en beschreven. Na verloop van tijd worden de verbeterpunten weer geëvalueerd middels QuickScans, schooldiagnoses en/of vragenlijsten, waarna de cyclus weer opnieuw begint.

Naast de QuickScans worden elk jaar de opbrengsten van de school middels WMK geanalyseerd, wordt tweejaarlijks de beleefde sociale veiligheid onderzocht bij ouders, leerlingen en leerkrachten en wordt vierjaarlijks een tevredenheidsvragenlijst uitgezet onder ouders, leerlingen en leerkrachten. Hiermee krijgt de school een compleet beeld van haar functioneren.

5.4 Resultaten van leerlingen

Het laatste inspectiebezoek heeft plaatsgevonden op 8 maart 2014. Er werd toen een ‘onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek’ verricht. Voor het volledige rapport verwijzen we naar de website van de onderwijsinspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Hieronder vermelden we de meest opvallende zaken uit het inspectierapport ten aanzien van de resultaten:

Resultaten	Beoordeling onderwijs inspectie	Analyse	Vervolg Trinoom
De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerling populatie mag worden verwacht.	Voldoende	Voor de Trinoom vielen de opbrengsten van 2014 tegen. Mogelijke oorzaken: • Hoog aantal LGF leerlingen. • Digitale toets werd onvoldoende gemaakt. • Effectiviteit instructie. • Verdeling van de onderwijstijd.	• Groepsplan. • Groepsoverzicht. • Trendanalyse tussen- en eindopbrengsten.
De resultaten van de toetsen uit het leerlingvolgsysteem voor technisch lezen in de groepen 3 en 4, begrijpend lezen in groep 6 en rekenen en wiskunde in de groepen 4 en 6.	Voldoende		• Trendanalyse door intern begeleider en specialisten. • Gezamenlijk koers bepalen richting bouw.
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.	Onvoldoende	• Voor geïndiceerd leerlingen is het uitstroomniveau niet opgenomen in het OPP. • Voor leerlingen met een eigen leerlijn, waarbij de verwachting is dat het uitstroomniveau	• OPP. • Koersboekje. • HGW cyclus.

		groep 8 niet gehaald wordt, moeten OPP's opgesteld worden.	
De sociale competenties van leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.	Voldoende	SCOL .	• Borgen SCOL groep 3-8. • Implementeren en borgen KIJK! in de onderbouw.

In het schooljaar 2014-2015 hebben we volgens de WMKMO cyclus een aantal vragenlijsten afgenomen, waaronder de vragenlijst leerlingen. Hieronder treft u in een overzicht de resultaten van onze leerlingen aan.

De Trinoom scoort als school als voldoende, de leerlingen geven hiervoor een score 3.24. Voldoende is een score tussen 3.00 en 3.25. Op de afzonderlijke onderdelen is de deviatie tussen 0.68 en 0.99. Een deviatie hoger dan 0,7 betekent dat de doelgroep onderling zeer uiteenlopend heeft beoordeeld.

Beleidssterrein	Totaal score	Top	Verbeterpunt	Reeds uitgezet
Kwaliteitszorg	3.00	Ik vind onze school een goede school.	Leerlingen mogen meedenken en meepraten over allerlei schoolzaken.	Leerlingenraad. Kid Skills scholing. (schooljaar 2016-2017) Montessorischoling 2.0, schooljaar 206-2017.
Aanbod	3.15	De leerkracht besteedt aandacht aan hoe we met elkaar omgaan.	De leerkracht besteedt aandacht aan muziek.	Nascholing leerkrachten muziek en gitaarles.
Tijd	2.81	De leerkracht begint op tijd met de les.	De leerkracht zorgt er voor dat alle spullen klaar liggen.	Kijkwijzer Montessori, gekoppeld aan klassenbezoek en gesprekkencyclus.
Pedagogisch handelen	3.33	De leerkracht zorgt er voor dat we ruzies uitpraten.	Ik ga met plezier naar school.	Montessorischoling 2.0, schooljaar 2016-2017.
Didactisch handelen	3.47	De leerkracht laat ons zelfstandig werken.	De leerkracht zorgt voor afwisseling.	Montessorischoling 2.0, schooljaar 2016-2017.
Schoolklimaat	3.25	Onze school doet mee aan sportactiviteiten.	Ik ben tevreden over de schoolkrant.	Vliegende (kind)reporters. Leerlingenraad.
Zorg en begeleiding	3.37	De leerkracht blijft aardig als ik het niet zo snel begrijp. De leerkracht is geduldig.	Geen	HGW cyclus. OPP.
Sociale veiligheid	3.45	De leerkracht zorgt er voor dat ruzies	Geen	Respect (anti-pest) protocol.

		worden uitgepraat. De leerkracht zorgt er voor dat iedereen zich aan de regels houdt.		Protocol schorsen – verwijderen . Coördinator sociale veiligheid.
Incidenten	3.23	Op school wordt er voor gezorgd dat ik geen last heb van bedreigingen.	Op school wordt er voor gezorgd dat ik geen last heb van uitschelden.	Schoolplan 2015-2020.
Eindcijfer	3.213=7/ 8,4	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.	

5.5 Tevredenheidsonderzoeken

Tevredenheidsonderzoek leerkrachten:

De Trinoom scoort als school als voldoende, de leerlingen geven hiervoor een score 3.24. Voldoende is een score tussen 3.00 en 3.25. Op de afzonderlijke onderdelen is de deviatie tussen 0.68 en 0.99. Een deviatie hoger dan 0,7 betekent dat de doelgroep onderling zeer uiteenlopend heeft beoordeeld.

Beleidsterrein	Totaal score	Top	Verbeterpunt	Reeds uitgezet
Kwaliteitszorg	2.86	Ik voel me betrokken bij verbeter activiteiten.	De schoolleiding controleert of verbeteractiviteiten worden uitgevoerd.	
Leerstof Aanbod	2.90	Ik kan beschikken over voldoende materiaal voor zelfstandig werken.	Op onze school wordt voldoende aandacht besteed aan het werken met de computer.	
Leertijd	3.17	De schoolleiding zorgt ervoor dat er weinig lesuitval is.	De schoolleiding let er goed op dat de lestijd effectief besteed wordt.	.
Pedagogisch handelen	3.30	Op onze school doen we voldoende aan het ontwikkelen van de zelfstandigheid. Op onze school gaan leerlingen (in het algemeen) respectvol met elkaar om.	Geen	
Didactisch handelen	3.34	Ik laat de leerlingen veel met elkaar samenwerken. Op onze school heerst een klimaat (een sfeer) van rust	Geen	

		en orde.		
Schoolklimaat	3.13	Ik vind onze school een prettige school om (op) te werken.	Ik ben tevreden met de ICT-voorzieningen voor het personeel.	
Zorg en begeleiding	2.77	Ouders worden op een goede wijze betrokken bij de (extra)zorg voor hun kind.	Onze school beschikt over goede procedures voor versnellen (klas overslaan).	
Integraal personeels-beleid	2.88	Bij de taakverdeling wordt er rekening gehouden met mijn wensen.	Ik ben tevreden over de kwaliteit van de functionerings-gesprekken.	
Sociale veiligheid	3.48	Ik voel me fysiek veilig op school.	Ik durf me kritisch op te stellen naar de schoolleiding.	
Incidenten	3.43	Op onze school wordt ervoor gezorgd dat ik geen last heb van ongewenst seksueel getint gedrag	Op onze school wordt ervoor gezorgd dat ik geen last heb van diefstal.	
Eindcijfer	3.00			

Uit de vragenlijst voor leerlingen komt naar voren dat leerlingen graag meepraten over allerlei schoolzaken. Hieruit is een leerlingenraad ontstaan.

5.6 Omgaan met klachten

Salto streeft ernaar dat problemen zo dicht mogelijk bij de bron worden opgelost. Dat houdt in dat we verwachten dat problemen, kritische opmerkingen of klachten in onderling overleg met de persoon in kwestie worden besproken. Salto gaat ervan uit dat op deze manier de meeste zaken opgelost kunnen worden. In sommige gevallen kan het voorkomen dat onderling overleg geen oplossing biedt. In dat geval kan er gebruik worden gemaakt van de klachtenregeling van salto of, bij het vermoeden van een misstand, de regeling "Omgaan met het vermoeden van een misstand". Beide regelingen liggen ter inzage op school en staan op de website van salto. In de schoolgids staat een verkorte beschrijving van de procedure voor het indienen van een klacht.

Salto is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie "Stichting Onderwijsgeschillen" (www.onderwijsgeschillen.nl). Het staat eenieder vrij om op elk moment van de klacht contact op te nemen met deze commissie.

Indien advies is gewenst of er vragen zijn over genoemde regelingen, kan men zich wenden tot de schoolcontactpersoon, de ambtelijk secretaris salto of de extern vertrouwenspersoon. Actuele gegevens van deze functionarissen staan in de schoolgids vermeld.

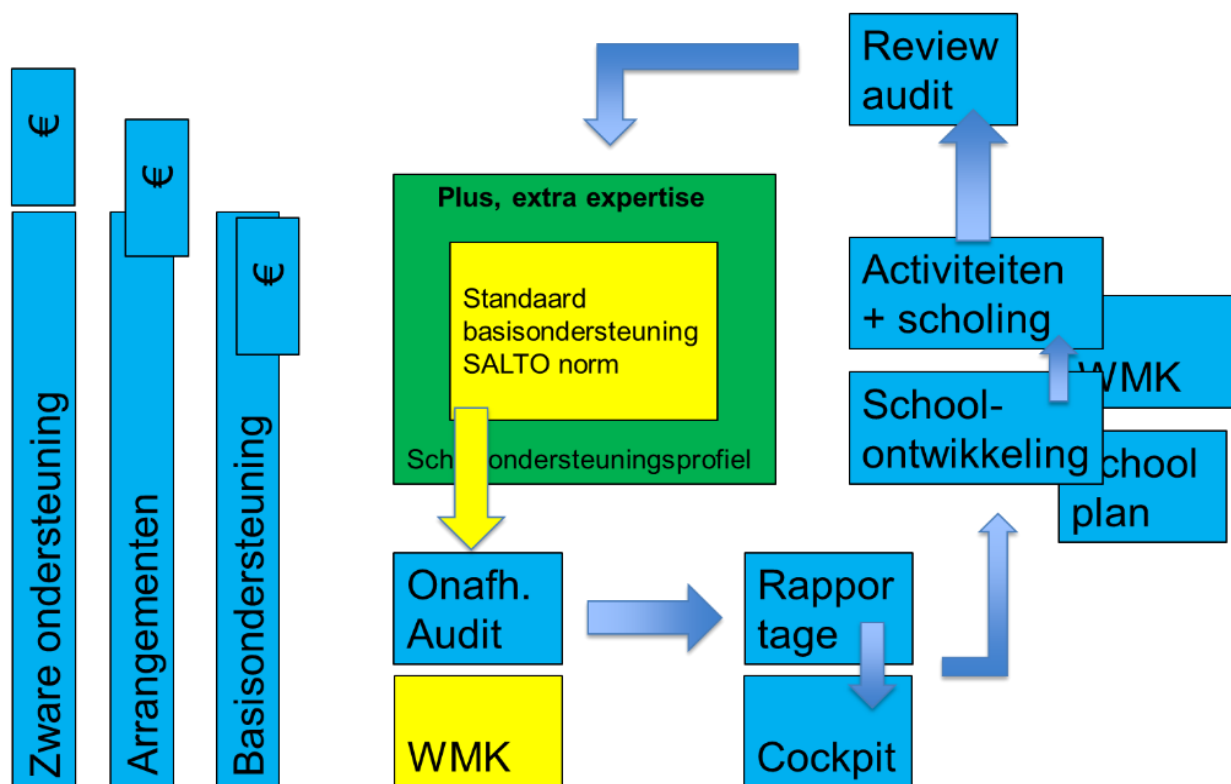

5.7 Verbetering t.a.v. de kwaliteitszorg in het kader van Passend Onderwijs

Het beleid en het functioneren van onze school in het kader van Passend Onderwijs zijn onderdeel van de kwaliteitszorg op school. Het profiel basisondersteuning en het schoolondersteuningsprofiel zijn daarom opgenomen in WMKMO. De documenten zijn omgezet in QuickScans, waarmee de school de stand van zaken betreffende Passend Onderwijs in kaart kan brengen en kan monitoren. De uitslagen van de QuickScans worden gebruikt voor het inplannen van de ontwikkeling van Passend Onderwijs en de versterking van de basisondersteuning op school. Dit staat verwoord in het schoolondersteuningsprofiel (zie hoofdstuk 7).

Naast de stimulans in ontwikkeling op schoolniveau, ontwikkelen salto-scholen zich ook gezamenlijk. Dit doen we door gezamenlijk kennis en ervaringen te delen op salto-niveau via verschillende gremia (directeurenoverleg, werkgroepen en projectgroepen) en facultatieve bijeenkomsten. Daarnaast wordt in de komende vier jaar onderzocht of collegiale feedback bovenschools georganiseerd kan worden, waarbij collega-directeuren, onder supervisie, aan de hand van WMKMO rapportages de school bezoeken en het gesprek aangaan om feedback te geven op onze praktijk en te adviseren bij de verdere schoolontwikkeling op het gebied van Passend Onderwijs.

Schematisch ziet de kwaliteitszorg van de school ten aanzien van Passend Onderwijs er als volgt uit:

Hoofdstuk 6 Ondersteuning voor leerlingen

6.1 Doorlopende leer-en ontwikkelingslijnen

We werken volgens de Montessorileerlijnen en SLO doelen, waarbij een adequate voorbereide omgeving en een dito klassenorganisatie een belangrijk uitgangspunt zijn. De Montessorimaterialen vormen een rode draad door de school heen. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van methodes. De leerkracht is in dit geheel, indien nodig, sturend aanwezig en moet klaar staan met voldoende inzicht om het kind verder te helpen. De leerkracht beschikt over de kennis om goed in te spelen op de innerlijke drang van kinderen om te leren.

Uitgangspunt is, actief te zoeken naar het potentieel van leerlingen en voor elke leerling individueel, maximale ontwikkeling te stimuleren. Het gaat hierbij om de ontwikkeling van het hele kind. Hierbij spelen sociaal emotionele factoren, als ook biologische en milieu kenmerken, waar onder aanleg, een rol. Sommige cognitieve vaardigheden (vooral het automatiseren op het gebied van lezen/spelling, rekenen en geheugentraining bij KOO) zullen moeten worden aangeleerd. Hier ligt het spanningsveld tussen aanbodgericht en vraaggericht. We kiezen er voor om deze twee aspecten een plek te geven in ons onderwijs, zodat ze elkaar ondersteunen en versterken.

De school werkt volgens de cyclus van opbrengst- en handelingsgericht werken. Het volgen van de leerlingen gebeurt door dagelijkse observatie waar het handelen van de leerkracht op afgestemd wordt. De observaties, beheerste leerstof, actiepunten en evaluaties worden vastgelegd in het volgsysteem Eduscope en LOVS. In de onderbouw wordt de komende jaren het volgsysteem KIJK! geïmplementeerd.

Ook sociaal emotioneel worden leerlingen gevolgd. Dit wordt vastgelegd in het sociaal emotionele leerlingvolgsysteem: de SCOL.

Het afnemen van objectieve toetsen is een noodzakelijk onderdeel van het volgen van de ontwikkeling van het kind. Er wordt gewerkt met een vaste toets kalender (zie bijlage).

Analyse van de gegevens vormen een taak en een essentieel onderdeel van de voorbereiding van de leerkracht. Door evaluatie en analyse van de gegevens (op kind-, groep-, bouw- en schoolniveau) kunnen we ons handelen bijstellen en preventief maatregelen nemen om stagnatie in ontwikkeling te voorkomen.

6.2 Standaard basisondersteuning

Alle scholen in het gebied van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Eindhoven kennen een zelfde standaard voor de basisondersteuning (zie bijlage ijkpunten basisondersteuning). Dit is de door het samenwerkingsverband afgesproken onderwijsondersteuning die een school aan alle leerlingen moet kunnen bieden. De basisondersteuning is vastgelegd in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband (zie www.po-eindhovenpo.nl).

Scholen binnen het samenwerkingsverband kunnen tot op bepaald niveau onderling verschillen in de begeleiding van de leerlingen. Daarbij spelen differentiëren, opbrengstgericht en handelingsgericht werken een belangrijke rol. Er wordt uitgegaan van de mogelijkheden van het kind en van de talenten die het kind heeft.

De komende vier jaar werken we aan de versterking van de basisondersteuning. De volgende ijkpunten zullen worden doorontwikkeld of versterkt:

Opbrengst- en handelingsgericht werken:

Doel na 4 jaren: Het personeel werkt volgens de cyclus van opbrengst- en handelingsgericht werken.

Leerkrachten kunnen:

- de leerlingen volgen d.m.v. dagelijkse observatie.
- met behulp van de observatie en toets analyse reflecteren op de ontwikkeling van de leerling en op hun leerkracht handelen.
- de observatie langs de leerlijnen/ontwikkelingsdoelen voor het kind leggen.
- handelingsacties uitzetten.
- evalueren op het handelen.
- vervolg uitzetten.
- hun handelen afstemmen.
- de HGW cyclus herhalen.
- de observaties, beheerste leerstof, actiepunten en evaluaties vastleggen in Eduscope en LOVS.
- groepsoverzichten maken en actueel houden.
- op basis van verzamelde gegevens tweejaarlijks groepsplannen maken en aanpassen.
- specifieke onderwijsbehoeften verwerken in het groepsplan.

Deskundigheidsbevordering schooljaar 2015-2016:

- Gegevens vastleggen in Eduscope.
- 4 Maal per jaar leerlingbespreking met IB.
- 2 Maal per jaar klassenbezoek door IB.
- Opstellen van groepsoverzichten en groepsplannen op school- en bouwniveau.
- Implementatie KIJK! eerste fase in de onderbouw:
  - werken aan de hand van thema's.
  - SLO doelen koppelen aan thema's.
  - observeren en registreren.

Handelingsgericht werken binnen de basisondersteuning voor leerlingen en groepen:

Doel na 4 jaren: het personeel werkt voor leerlingen en groepen binnen de basisondersteuning handelingsgericht.

Leerkrachten kunnen:

- groepsplannen maken voor de gebieden spelling, technisch lezen, rekenen en begrijpend lezen.
- onderwijsbehoefte in kaart brengen die binnen de basisondersteuning valt.
- tussen- en einddoelen bepalen in het kind- en/of groepsplan.
- gegevens vastleggen in Eduscope.
- Groeps- en kindplannen (koersboekje) afstemmen met betrokkenen rondom de leerling en/of groep.

Deskundigheidsbevordering schooljaar 2015-2016:

- Groepsplan spelling maken in Eduscope (groep 3-8).

- Groepsplan taal en geletterdheid (KIJK!) maken in Eduscope (groep 1-2).
- Format groepsplan spelling wordt op bouwniveau opgesteld en afgestemd op schoolniveau.
- Format groepsplan taal en geletterdheid (KIJK!) wordt opgesteld op bouwniveau en afgestemd met voorschool en groep 3.

Methoden en methodiek, het personeel werkt met effectieve methoden en aanpakken:

Doel na 4 jaren: Het personeel werkt met effectieve methoden en aanpakken.

Leerkrachten kunnen:

- leerlingen laten werken vanuit eigen interesses en motivatie.
- leerlingen begeleiden in hun eigen leerproces. Zelfverantwoordelijkheid van de leerling staat centraal.
- hun voorbereide omgeving afstemmen op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.
- doelen koppelen aan leeraanbod, waarbij kinderen worden uitgedaagd in de zone van de naast ontwikkeling.
- het directe instructie model toepassen op leerling- en groepsniveau.
- Montessori materialen effectief inzetten.
- digitale leermiddelen effectief inzetten.

Deskundigheidsbevordering schooljaar 2015-2016:

- Onderbouw koppelt doelen aan het leeraanbod volgens KIJK!.
- Leerkrachten geven instructies volgens het DI model.

Invoering gesprekkencyclus, met als doel deskundigheidsbevordering van leerkrachten op het gebied van kennis, kunde en vaardigheden:

Doel na 4 jaren: leerkrachten zien het nut van het functioneringsgesprek in en gaan graag naar een functioneringsgesprek.

Leerkrachten kunnen:

- kritisch reflecteren op hun eigen handelen.
- op basis van verkregen feedback eigen keuzes maken voor de persoonlijke ontwikkeling.
- een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) opstellen.
- zich actief opstellen in het benoemen van de persoonlijke ontwikkeling.
- handelen naar gemaakte afspraken en keuzes.

Deskundigheidsbevordering schooljaar 2015-2016:

- Klassenbezoek door het leidend team.
- Opstellen van het POP door leerkrachten.
- Leidend team ondersteunt leerkrachten bij het opstellen van het POP.
- Functioneringsgesprekken vinden plaats.

Versterking van het sociale veiligheidsbeleid van de school:

Doel na 4 jaren: De Trinoom besteedt actief aandacht aan veiligheid, heeft een actueel respectprotocol en een goed schoolklimaat.

De school kan:

- een stimulerend en ambitieus pedagogisch schoolklimaat creëren.
- de sociale veiligheid meten en interpreteren met behulp van WMKMO-vragenlijsten.
- werken volgens preventie, registratie en afhandeling van incidenten.
- veiligheidsbeleving en welbevinden van leerlingen en leerkrachten monitoren.
- handelen volgens gezamenlijk opgestelde regels en afspraken.
- werken volgens Kanjertraining, of nieuw te implementeren methodiek.

De leerkrachten kunnen:

- leerlingen sociale vaardigheden aanleren en tonen voorbeeldgedrag.
- SCOL en KIIK! inzetten.

Deskundigheidsbevordering schooljaar 2015-2016:

- Respect (anti-pest) protocol is opgesteld.
- Schoolcontactpersonen, met de rol van coördinator sociale veiligheid, volgen de trainingen verzorgd door Salto.
- Sociale veiligheid meten en interpreteren met behulp van WMKMO.

Montessori onderwijs:

- **Normen en waarden van het Montessorionderwijs herijken en koppelen aan de 21 century skills:**
- **MONTESORI ONDERWIJS 3.0 met daarbij een goed zorgsysteem waarbij de leerkracht centraal staat:**

Doel na 4 jaren: Montessori uitgangspunten zijn gekoppeld aan de hedendaagse ontwikkelingen in het onderwijs.

Leerkrachten kunnen:

- werken vanuit de gezamenlijke visie van de school.
- modern Montessoriaans werken.
- werken volgens een periodeplan.
- het klassenmanagement afstemmen op de ondersteuningsbehoefte van zowel het individu als de groep.
- op effectieve wijze de rondes lopen.

Deskundigheidsbevordering schooljaar 2015-2016:

- gezamenlijk gedragen visie, onder woorden gebracht in het met het team opgestelde SOP.
- Voorbereiden teamscholing, gericht op innovatietraject modern Montessorionderwijs.

6.3 Schoolondersteuningsprofiel

Het kan voorkomen dat een leerling meer nodig heeft dan basisondersteuning. In het schoolondersteuningsprofiel hebben wij beschreven wat wij naast de basisondersteuning extra of

gespecialiseerd bieden aan leerlingen met extra onderwijsbehoeften. Het schoolondersteuningsprofiel staat gepubliceerd op de website van de school.

In de komende vier jaar werken wij aan de ontwikkeling of versterking van de volgende onderdelen van ons schoolondersteuningsprofiel:

Voor de basisondersteuning, zie hoofdstuk 7.2.

In de **extra ondersteuning** (arrangementen) werken wij tot 2017 aan versterking van:

- Deskundigheid en voorbereide omgeving voor kinderen die extra gebaat zijn bij een (voor)gestructureerde, voorspelbare omgeving met visuele ondersteuning.
- Deskundigheid en voorbereide omgeving voor kinderen die extra uitdaging kunnen gebruiken.

Het schoolondersteuningsprofiel wordt minstens één keer in de vier jaar geëvalueerd en opnieuw vastgesteld. Wij zullen ons schoolondersteuningsprofiel in 2016 evalueren en eventueel bijstellen, waarna het door het bestuur wordt vastgesteld.

6.4 OPP bij leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte

Ingeval van extra ondersteuningsbehoeften, wordt voor een leerling een Ontwikkel Perspectief Plan opgesteld (OPP). Het OPP bestaat uit verschillende onderdelen. Het eerste deel bevat de te verwachte uitstroombestemming en de onderbouwing daarvan. Daarnaast worden in dit deel ook de belemmerende en stimulerende factoren beschreven die van invloed zijn op het leren en de ontwikkeling van de leerling en worden de onderwijsbehoeften van de leerling beschreven. In het tweede deel worden de doelen die de leerling in een bepaalde periode dient te behalen beschreven en wordt er een planning gemaakt van de leerstof. Aan het eind van deze periode wordt het plan geëvalueerd en kunnen de doelen en leerstofplanning indien nodig worden bijgesteld.

De school heeft een op overeenstemming gericht overleg met ouders als er een OPP wordt gemaakt. Tijdens dit overleg wordt het OPP besproken. Ouders en school ondertekenen het OPP:

- om te bevestigen dat er op overeenstemming gericht overleg heeft plaatsgevonden tussen school en ouders;
- om in te stemmen met het handelingsdeel van het OPP;
- 1 keer per jaar na evaluatie en bijstelling.

Op deze wijze zijn ouders actief betrokken en gezamenlijk verantwoordelijk bij de (school)ontwikkeling van hun kind.

6.5 Arrangementen voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte

Mits het binnen de mogelijkheden van de school ligt, biedt de school een arrangement aan. Arrangementen zijn gebaseerd op extra inzet naar een leerling of een groepje leerlingen. Die extra inzet kan bestaan uit een of meer van de volgende elementen:

- hoeveelheid aandacht en tijd, in of buiten de groep;

- aanvullende onderwijsmaterialen;
- aanpassingen aan de werkplek/in de groep of het schoolgebouw;
- extra expertise;
- samenwerking met andere partijen/ instanties.

Arrangementen kunnen, naast schoolniveau, ook bovenschools zijn georganiseerd voor individuele of groepen leerlingen. De concrete uitwerking van het arrangement staat beschreven in een Ontwikkel Perspectief Plan (OPP) dat besproken wordt met ouders (zie § 7.4).

Voor het bieden van extra ondersteuning en arrangementen, beschikt de school over een budget per jaar, dat vanuit het beleid passend onderwijs en het samenwerkingsverband beschikbaar komt. Deze gelden komen uit de middelen zware ondersteuning van het samenwerkingsverband. Het beleid binnen salto zorgt er daarbij voor dat wij aan de hand van de gemiddelde zorgzwaarte van onze school en het aantal leerlingen een rechtvaardige toedeling van een deel van de zware middelen krijgen voor arrangementen. Op die manier proberen we alle kinderen op onze school die extra ondersteuning nodig hebben, te helpen.

We leggen elk jaar verantwoording af over de besteding van deze middelen en over de resultaten die we daarmee bereikt hebben.

Binnen salto bestaat een bovenschoolse commissie, die aanvragen voor arrangementen goedkeurt. Dit gebeurt in samenspraak met de school. Na goedkeuring kunnen de gelden die bij het arrangement samenhangen, besteed worden.

6.6 Bij verwijzing naar het speciaal onderwijs

Waar het in het belang van de leerling nodig is, vindt in overleg met de ouders verwijzing plaats naar het SBO of SO. In geval van verwijzing wordt een door het samenwerkingsverband vastgestelde procedure gevolgd, waarbij een toelaatbaarheidsverklaring wordt afgegeven. Onderdeel van deze toelaatbaarheidsverklaring is het oordeel van twee deskundigen (waaronder een orthopedagoog). Mede op basis van het deskundigenoordeel wordt samen met ouders een school gezocht die het best passend is bij de onderwijsbehoeften van de leerling. De intern begeleider van de school legt contact met de school waarnaar verwezen gaat worden en overlegt het dossier. Deze school onderzoekt of zij kunnen voldoen aan de onderwijsbehoeften van de leerling. In het Triadegesprek stemmen alle partijen (ouders, basisschool en S(B)O) in met de verwijzing naar het S(B)O, waarna de leerling over kan gaan naar de andere school. Meer informatie over de verwijzing naar het speciaal (basis) onderwijs kunnen ouders opvragen bij de intern begeleider van de school of bij het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Eindhoven (www.po-eindhoven.nl).

6.7 Leerling besprekingen

Leerling besprekingen worden gevoerd volgens handelingsgericht en opbrengstgericht werken.

Stap 1 groepsoverzicht - groepsplan

De leerkracht werkt vanuit het groepsoverzicht en de van daaruit opgestelde groepsplannen. Groepsplannen worden twee maal per jaar opgesteld en geëvalueerd. Zowel groepsoverzichten als groepsplannen worden tussentijds bijgesteld en geactualiseerd.

Stap 2 leerlingbespreking

De leerkracht heeft vier maal per jaar een leerlingbespreking.

Tijdens de bespreking worden leerlingen besproken. De centrale vraag hier is: hebben de leerlingen geprofiteerd van de aanpak in het groepsplan?

Stap 3 klassenbezoek

De intern begeleider bezoekt twee maal per jaar de groep. De focus van het bezoek ligt op de reeds besproken leerlingen tijdens de leerlingbespreking. Tevens wordt ingezoomd op de omschreven acties in het groepsplan.

Stap 4 leerling observatie

Wanneer acties voortkomende vanuit de leerlingbespreking onvoldoende effect hebben op de ontwikkeling van het kind, volgt:

- een uitgebreide observatie volgens HGW door IB
- aanmelding voor de consultatieve leerlingbespreking (CLB) door Salto orthopedagoog.

Stap 5 OPP – koersboekje

Als de onderwijsbehoeften van de leerling niet binnen het groepsplan te realiseren zijn, dan kan men besluiten een OPP of koersboekje op te stellen.

Stap 6 zware middelen

Als de school niet in staat blijkt tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling, dan wordt gekeken naar een passende oplossing/nieuw traject.

- De school ondersteunt de leerling vanuit het zeer intensief arrangement (SOP).
- De school vraagt zware middelen aan bij het SWV voor een kort durend traject.
- De school verwijst naar een passende school: BO (met passend zeer intensief arrangement)-SBO - SO.

Binnen al deze 6 stappen blijft de groepsleerkracht verantwoordelijk voor het onderwijs aan al zijn/haar leerlingen, dus ook voor de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De interne begeleider neemt de rol van coach, adviseur en gespreksleider op zich en verder vormt zij de schakel naar de externe deskundigen. De ouders worden betrokken bij alle te nemen stappen. Voor observatie en/of onderzoek zal eerst toestemming gevraagd worden.

6.8 Zorgteam

De school beschikt over een extern zorgoverleg. We spreken van het ZAT (Zorg Advies Team).

Aan dit overleg nemen de volgende instanties deel:

- IB
- GGD verpleegkundige
- Schoolmaatschappelijk werk
- Korein/BSO

Op aanvraag:

- Leerkracht
- CLB met orthopedagoog Salto
- Zuidzorg, WIJ Eindhoven, of andere betrokken externen.
- Directie

Doel van dit overleg is het bespreken van leerlingen, waar zorg over is en waar de school een hulpvraag over heeft, in een bredere context. De deelnemers aan het overleg kunnen vanuit hun disciplines hun kennis inzetten.

Ouders worden door de school geïnformeerd over deze overleggen en geven toestemming voor het bespreken van hun kind in dit overleg.

Hoofdstuk 7 Organisatie

7.1 De inrichting en de organisatie van ons onderwijs

Montessorischool de Trinoom wordt aangestuurd door een directeur. In nauwe samenwerking met vier bouwleiders van de onder-, midden-, tussen- en bovenbouw en de intern begeleiders vormen zij het leidend team (LT) van de school.

Het team beschikt over de vereiste wettelijke bevoegdheden voor hun functie of zelfs meer. Montessorischool de Trinoom stelt de verplichting dat alle uitvoerende leerkrachten beschikken over het Montessoridiploma en de hierbij horende praktijkantekening.

De onderwijskundige vormgeving van ons onderwijs is gebaseerd op de principes en uitgangspunten van het Montessorionderwijs. In dit hoofdstuk geven we aan hoe we ons onderwijs vanuit deze uitgangspunten inrichten.

De kern van ons onderwijs

We willen onze kinderen de mogelijkheid bieden om zich in eigen tempo te ontwikkelen, onder leiding van een Montessorileerkracht en met gebruik van speciaal Montessorimateriaal.

De kinderen werken alleen of samen met een ander kind aan eigen activiteiten onder toezicht van de leerkracht. Ieder kind heeft een eigen niveau in de verschillende vakken. Daarbij heeft ieder kind een behoefte aan onafhankelijkheid die het onder woorden brengt door te zeggen: 'Help mij het zelf te doen!'

- **De voorbereide omgeving**

De omgeving prikkelt het kind tot leren. Hoe meer de omgeving aangepast is aan de behoeften van een kind, des te meer zal het kind leren. Dit betekent dat het Montessorimateriaal goed zichtbaar en overzichtelijk in het lokaal is opgesteld. De kinderen kunnen het materiaal zelf pakken en opruimen. Kinderen bewegen door de ruimte, overleggen, maken afspraken, helpen elkaar. Er wordt gewerkt op tafels en op kleedjes op de grond. Dit vereist een grote middenruimte in elke groepsruimte.

De omgeving is dan ook veel groter dan de groepsruimte waarin het kind werkt. Ook binnen het schoolgebouw kunnen de kinderen bewegen, er zijn dus uitwerkruintes ter beschikking waar zij kunnen samenwerken.

Elk kind gaat zijn eigen weg door de leerstof. De leerkracht heeft de zorg, dat in de groep een sfeer heerst waar ieder kind zelfstandig, of samen met andere kinderen kan werken. De leeromgeving is rustig, de kinderen leren elkaar niet te storen tijdens het werk. Op die manier wordt elk kind in staat gesteld om zich te ontwikkelen naar eigen aanleg en eigen tempo.

- **Het Montessorimateriaal**

Het materiaal neemt een zeer belangrijke plaats in in het Montessorionderwijs. Het materiaal is een middel om al werkend en handelend begrippen en vaardigheden te leren. Het is een schakel tussen doen en denken. Veel van de materialen zijn door Maria Montessori en haar medewerkers in de beginperiode ontwikkeld en in de loop van decennia hebben zij hun waarden behouden.

- **Verticale groepsindeling: de onder-, midden-, tussen- en bovenbouw**

Op onze Montessorischool zitten kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar in bouwen.

Deze combinatieklassen zijn er niet uit noodzaak, maar uit principe. Jongere kinderen zien het materiaal waarmee de oudere kinderen werken. Dit motiveert hen om moeilijkere werkjes te kiezen. En andersom: De oudere kinderen kunnen de jongere kinderen helpen. Ze voelen dan echt dat ze al veel kunnen en weten. Voor de jongere kinderen is dat leerzaam. Bovendien worden de jongsten van de groep na een jaar weer de oudsten, zodat de situatie voor niemand eenzijdig wordt. Verschillen tussen leerlingen dekken we dus niet toe, maar grijpen we juist aan om de ontwikkeling van de kinderen te bevorderen. Door de verticale groepering is het een natuurlijk gegeven dat de individuele vaardigheden tussen leerlingen van gelijke leeftijd kunnen verschillen. Een kind dat wat sneller werkt of wat langzamer, vindt sneller aansluiting bij andere klasgenoten dan wanneer er maar één leerjaar in de klas zou zitten.

Het kind is niet altijd de jongste of de oudste, niet altijd de beste of de mindere leerling in de groep. Dit bevordert de sociale en emotionele ontwikkeling.

- **Vrije keuze: zelfstandig werken**

De kinderen kiezen zoveel mogelijk zelf hun werk. Daarmee zijn ze verantwoordelijk voor de eigen ontwikkeling. De leerkracht stimuleert de kinderen in het maken van een eigen keuze en maakt gebruik van het enthousiasme van de kinderen zelf. De kinderen vanaf groep 4 maken gebruik van een plankaart. Hierop staat een structuur aangegeven van de te verrichten werkjes.

Wanneer voor een kind de verantwoordelijkheid nog te groot is, begeleidt de leerkracht dit proces. De leerkracht is op de achtergrond aanwezig en volgt de kinderen nauwgezet. Kinderen die nog geen of tijdelijk geen speciale belangstelling hebben, krijgen van de leerkracht werk aangeboden.

Van elk kind wordt door de leerkracht iedere dag een registratie bijgehouden. Welk werk is er gedaan en met welk resultaat.

Naast het individuele werk, zijn er ook allerlei activiteiten in groepjes en klassikale lessen waaraan alle kinderen meedoen. De verwerking van deze lessen kan individueel of in groepjes plaatsvinden.

- **Zelfcorrectie**

Omdat de kinderen hun werk zelf mogen kiezen, kunnen we verwachten dat ze extra gemotiveerd zijn om hun werk goed te doen. We spreken in dit geval van intrinsieke motivatie en we weten dat dit de best denkbare motivatie is.

Hierom, en omdat het kind zelf de maat voor zijn eigen presteren is, geven we geen cijferbeoordelingen voor gemaakt werk. In veel gevallen zullen de kinderen zelf hun werk corrigeren aan de hand van antwoordkaarten of -bladen, die in de groep aanwezig zijn.

Ook de leermiddelen, het ontwikkelingsmateriaal voor kinderen, zijn zo ontworpen, dat de kinderen informatie krijgen over de manier waarop ze met het materiaal omgaan. Het materiaal is vaak zo ontworpen, dat het kind, wanneer het er niet goed mee handelt, de mededeling krijgt, dat de handeling fout was: de zogenaamde 'controle van de fout'. Zo leert het kind van zijn eigen fouten.

- **Ouders als partner**

Hoewel ouders geen 'beleidsterrein' zijn willen we ze specifiek noemen. In het schoolplan valt al een aantal keer te lezen over samenwerking met ouders, communicatie naar ouders en verantwoording aan ouders. Het specifiekere benoemen en benutten van deze contacten is een speerpunt voor de Trinoom in de komende schoolplanperiode. Uit overleg met MR en OR is gebleken dat daar meer behoefte aan is vanuit alle partijen.

Actiepunten op het gebied van ouders als partner:

- Rol van ouders benoemen in beleid en publicaties.
- Communicatiemomenten met ouders duidelijker benoemen naar leerkrachten.

- Formele en informele communicatiemiddelen optimaal benutten.
- Ouders zien als partner.
- MR en OR benutten als natuurlijke barometer.

Hoofdstuk 8 Personeelsbeleid

8.1 Kaders personeelsbeleid

Personeelsbeleid kan niet los worden gezien van het kwaliteitsbeleid van de school. De kwaliteit van de school hangt immers niet alleen af van het primaire proces, maar ook van het gevoerde personeelsbeleid. Integraal personeelsbeleid ontstaat niet van vandaag op morgen. De toepassing van instrumenten als POP (persoonlijke ontwikkelingsplannen), functionerings- en beoordelingsgesprekken en de ontwikkeling van een nieuw functiebouwwerk, dat meer ruimte biedt aan functiedifferentiatie en carrièreperspectieven, als ook het faciliteren van talentontwikkeling, vragen naast tijd en zorgvuldigheid ook voorbereiding en scholing van schoolleiding en team. Binnen de salto-scholen richten we ons op het ontwikkelen van Integraal personeelsbeleid: het in onderlinge samenhang inzetten van de verschillende instrumenten.

8.2 Integraal personeelsbeleid

Onze school wil met het te voeren personeelsbeleid de doelen van de school zo optimaal mogelijk verwezenlijken en daartoe het functioneren van het personeel en hun welbevinden in de werksituatie bevorderen.

Integraal personeelsbeleid (IPB) heeft tot doel het systematisch afstemmen van de organisatiedoelen op de motieven en ambities van medewerkers. Voor onze school betekent dit dat IPB een bijdrage zal leveren aan het proces van verbetering en borging van de kwaliteit van onderwijs aan de leerlingen en daarmee aan de doelen van de school. De uitwerking van de Wet BIO is een onderdeel van het integraal personeelsbeleid.

Op bovenschools niveau vindt een stapsgewijze ontwikkeling en implementatie van het personeelsbeleid plaats dat geldend is voor alle medewerkers van salto. Hierin is onder andere een gesprekkencyclus vorm gegeven die voor iedere medewerker van onze school het recht op elk jaar een gesprek over het functioneren en welbevinden borgt. Een ander onderdeel van het IPB is het beleid voor talentontwikkeling. Middels de salto-academie, waarin opleidingen en trainingen worden aangeboden, kunnen alle medewerkers werken aan hun bekwaamheidsdossier en duurzame inzetbaarheid.

In het kader van IPB is op bovenschools niveau een groot aantal procedures en instrumenten ontwikkeld. Deze zijn onderdeel van het IPB voor de salto-scholen.

Hieronder vallen o.a. de volgende onderwerpen:

1. Organisatie, functies en taken: organisatiestructuur, communicatie en informatie, jaarverslag, functieboek
2. Arbeidsduur en formatiebeleid: taakbeleid, werktijden, evenredige verdeling van mannelijke en vrouwelijke schoolleiders, formatiebeleid
3. Vergoeding en financiële regelingen: fraudebeleid, werkkostenregeling
4. Professionele ontwikkeling en scholing: mobiliteit, talentontwikkelingsbeleid, gesprekkencyclus, functioneringsgesprek, beoordelingsgesprek, persoonlijk ontwikkelingsplan, portfolio/bekwaamheidsdossier, de salto-academie
5. Werkgelegenheid, in- en externe mobiliteit, werving en selectie
6. Overige rechten en plichten: arbobeleid, verzuimbeleid, klachtenprocedure

8.3 Functiegebouw

In het functiegebouwhuis staat de inhoud van de verschillende functies beschreven. Dit is in overeenstemming met de GMR vastgesteld.

Op onze school werkt met ingang van de schoolplanperiode 2016 met 24,6 FTE. Dit is als volgt verdeeld:

- LA 20 FTE aan groepsleerkrachten
- LB 9 FTE aan groepsleerkrachten die een toegevoegd resultaatgebied hebben. Hieronder vallen Bouwleiders, lb ers, reken, taal, cultuur en ICT specialisten.
- OOP 3,5 FTE (bestaande uit de functies: conciërge, administratief medewerkster en onderwijsassistentes.
- Directie 1 FTE

8.4 Werving en selectie, benoeming

Salto heeft beleid vastgesteld op het gebied van werving en selectie. Hierdoor werken alle salto-scholen volgens een zelfde procedure. Dit beleid sluit aan bij de NVP Sollicitatiecode, waarin basisregels beschreven staan die organisaties en sollicitanten volgens de NVP (Nederlandse Vereniging voor P&O) in acht behoren te nemen bij werving en selectie. In dit beleid staat onder andere vermeld wat de doorlooptijd is en de wijze waarop de vacatures worden bekend gemaakt.

8.5 Taakbeleid

Het taakbeleid binnen de scholen wordt ingegeven door de cao. Er is binnen salto sprake van het basismodel. Dit betekent dat de lesuren of lesgebonden/behandeltaken op jaarbasis maximaal 930 uur bedragen (deeltijders naar rato). Hierop kan een uitzondering worden gemaakt indien de werkgever in onderling overleg en met instemming van de werknemer meer dan 930 lesuren of lesgebonden/behandeltaken overeenkomen, binnen de maximale werktijd van 1659 uur. Deze overeenkomst wordt jaarlijks herzien. Over de overige werkzaamheden (naast de lesgebonden/behandeltaken) zijn op onze school afspraken gemaakt.

8.6 Gesprekscyclus

Het doel van de gesprekscyclus is het faciliteren van medewerkers bij het behalen van overeengekomen taakstellingen en het volgen en stimuleren van de functionele en persoonlijke ontwikkeling. Hiermee sluit de gesprekscyclus aan op de missie “De basis om te leren voor het leven” en visie “Samen Actief Leren Talenten Ontwikkelen” van salto. Salto hecht waarde aan de individuele ontwikkeling van medewerkers tot zelfstandige professionals, in een lerende context.

De medewerker heeft zelf een actieve rol in de cyclus, onder andere door: het benoemen van zijn/haar persoonlijke en functionele ontwikkeling (wat zijn mijn talenten, het verdiepen en verbreden van kennis en vaardigheden), het optimaliseren van het functioneren (ook door samenwerking) en het wegen van het resultaat.

De gesprekscyclus kent twee soorten formele gesprekken: het functioneringsgesprek en het beoordelingsgesprek. Ieder jaar heeft de medewerker minimaal één formeel gesprek. Naast de formele gesprekken kunnen ook tussentijdse gesprekken ingepland worden, zoals het plannings- en

het voortgangsgesprek. De gesprekscyclus van salto staat verwoord in het “Handboek Functioneringsgesprek, B&B: Beoordelen en Belonen”.

8.7   Ontwikkeling medewerkers en scholingsbeleid

Alle medewerkers hebben recht op een traject talentontwikkeling, waarbij ook de cao PO gevolgd wordt met betrekking tot de duurzame inzetbaarheid. Om talent te ontwikkelen en te behouden, heeft salto een academie opgericht waar medewerkers zich individueel voor cursussen in kunnen schrijven en gezamenlijk kunnen volgen. De salto-academie is opgestart in september 2015 en zal de komende jaren verder uitgebreid en doorontwikkeld worden. Daarnaast kunnen medewerkers zich ook op andere wijze blijven ontwikkelen en bekwaamen. Afspraken hierover worden op school gemaakt en in de gesprekscyclus vastgelegd.

Naast individuele ontwikkeling, ontwikkelt de school zich ook. In dit schoolplan staat beschreven welke punten de komende jaren de aandacht hebben binnen onze school. Om deze ontwikkeling goed te laten verlopen en te borgen, staat de komende jaren de volgende scholing gepland:

- Innovatietraject Modern Montessorionderwijs (wat vraagt dat van mij ?)
- Omgaan met digiborden in de klas
- Scholingstraject KIJK! 4-7 jaar, in verbinding met KIJK! 0-4 jaar

8.8   Bekwaamheid

Na het behalen van het diploma is de leerkracht formeel bevoegd om les te geven. Salto stimuleert medewerkers om “een leven lang te leren”, zodat zij hun bekwaamheid altijd up to date houden. Hiervoor heeft salto de gesprekscyclus en de salto-academie ingericht en wordt de ontwikkeling van talent gestimuleerd en geborgd. Hiermee anticipeert salto nu al op de invoering van het lerarenregister, wat naar verwachting in 2018 verplicht zal zijn. Dan zal iedere leerkracht zich moeten hebben ingeschreven en jaarlijks moeten verantwoorden dat hij/zij voldoende schoolt om bekwaam te blijven.

8.9   Verzuimbeleid

Door actief preventiebeleid proberen we binnen de school ziekteverzuim te voorkomen. Mocht het toch zo zijn dat een medewerker ziek wordt, is er actief beleid en begeleiding om dit voor de medewerker en de school zorgvuldig en effectief te begeleiden. Hiertoe hebben de scholen een overeenkomst met een Arbodienst via welke we een verzuimcoach en de bedrijfsarts inzetten en eventueel andere expertise kunnen betrekken. De afgelopen jaren heeft dit zich effectief bewezen. Het gemiddelde verzuim binnen salto ligt nu op een normale waarde binnen de sector.

Hoofdstuk 9 Financieel beleid

9.1 Bronnen bekostiging

Middelen vanuit het Rijk

Scholen zijn organisaties die volledig worden gesubsidieerd door het rijk. Met het financieel plan dat een meerjaren perspectief kent van 4 jaar en dat jaarlijks wordt bijgesteld, stelt de bestuurder de financiële kaders vast waar binnen het beleid van Stichting Algemeen Toegankelijk Onderwijs (salto) wordt uitgevoerd. De financiële kaders zijn nodig voor het dragen van de bestuurdersverantwoordelijkheid en geven houvast bij investeringsbesluiten. De financiële kaders worden weergegeven met gangbare financiële kengetallen en hun signaleringsgrenzen. Onderwijsinstellingen die boven de signaleringsgrenzen blijven, hebben grotere zekerheid van financiële continuïteit. We streven dus naar waarden van kengetallen die op of boven de signaleringsgrenzen van OCW liggen.

Overige bronnen van bekostiging

De Trinoom verhuurt de school 20 zondagen per jaar aan de multiculturele stichting Buratino. Meer informatie over deze stichting is te vinden via deze [link](#).

De Trinoom heeft een overeenkomst afgesloten met Spil partner Korein en sportbedrijf de Karpen waarin afspraken zijn gemaakt m.b.t. de verhuur van verschillende ruimtes.

Incidentele bekostiging vindt plaats op basis van de lerarenbeurs of subsidies vanuit de gemeente waaronder de regeling “cultuureducatie met kwaliteit” en “het Brabants verkeersveiligheidslabel “ vallen.

9.2 Financiële kaders voor de school

Onder goed financieel management verstaan we: ‘Het geheel van activiteiten, processen en spelregels dat ervoor moet zorgen dat een organisatie de middelen zo inzet, dat ze haar doelstellingen behaalt. Financieel management is dus gericht op het bereiken van doelen. In het onderwijs is dat het geven van goed onderwijs en de continuïteit van de onderwijsinstelling. Een organisatie kan haar doelen bereiken door een evenwichtige combinatie van sturing, beheersing en verantwoording. De school dient binnen de gegeven kaders te blijven. Op basis van 3 rapportages wordt in het klantenteam de voortgang van de financiële situatie gemonitord.

9.3 Financieel meerjaren beleid, afgeleid van te voeren strategisch beleid

We streven ernaar om vooral de middelen in te zetten op beleidsrijke begrotingen die door de directies worden opgesteld, teneinde de kwaliteit van onderwijs te borgen en te voorzien in de gezamenlijke kaders zoals vastgelegd in het strategisch meerjaren beleidskader.

9.4 Investerings

Jaarlijks worden op basis van te houden interne audits en het begrotingsgesprek de benodigde investeringen bekeken teneinde deze in de begroting definitief vast te stellen. De scholen maken een meerjaren investeringsbegroting om de geplande onderwijsontwikkelingen te realiseren.

9.5 Weerstandsvermogen van de school

De signaleringsgrenzen van het bestuur en de RvT en daarmee het financieel toetsingskader van salto als totaal zijn bepaald op de issues solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit, weerstandsvermogen, kapitalisatiefactor, bufferliquiditeit en personeelslasten/totale baten. De signaleringsgrenzen zijn terug te vinden in het vastgestelde financieel plan.

Als zodanig is er geen sprake van een weerstandsvermogen van de school maar van de totale stichting.

9.6 Sponsoring

Van sponsoring is sprake als scholen gelden of materiële bijdragen ontvangen die niet voortvloeien uit onderwijswetgeving of subsidiëring en binnen schooltijden worden ingezet voor de leerlingen. Voorbeelden van sponsoring zijn: ouders die extra geld geven, ontvangen bijdragen van een maatschappelijke actie (bijvoorbeeld Jantje Beton of Stichting Kinderpostzegels) of een bedrijf dat lesmateriaal verstrekt. Scholen kunnen het geld of materiaal dat door sponsoring is verkregen, inzetten voor het onderwijs en/of nevenactiviteiten.

Omdat wij op een verantwoorde en zorgvuldige wijze met sponsoring om willen gaan, maken we afspraken met de partij die de school wil sponsoren. Hierbij worden in ieder geval de volgende voorwaarden voor sponsoring door de school besproken:

- Sponsoring moet verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taak en de doelen en uitgangspunten van onze school;
- Sponsoring bevordert het gezonde gedrag van kinderen en stimuleert een gezonde leefstijl;
- Sponsoring mag niet de objectiviteit, geloofwaardigheid, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van het onderwijs, de school en de daarbij betrokkenen in gevaar brengen;
- Sponsoring mag niet de onderwijsinhoud en/of de continuïteit van het onderwijs beïnvloeden, dan wel in strijd zijn met het onderwijsaanbod en de kwalitatieve eisen die onze school aan het onderwijs stelt;
- Aan sponsoring nemen we alleen deel als er heldere afspraken gemaakt zijn die met alle partijen zijn afgestemd;
- Voor sponsorgelden hoeven we nooit een tegenprestatie te leveren (als dank voor de ontvangen gelden/ materialen) die de vrijheid van het onderwijs, de kinderen of de ouders kan beperken.

Bovengenoemde punten vinden hun basis in het convenant “Scholen voor primair en voortgezet onderwijs en Sponsoring 2015-2018”, dat de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen in samenwerking met tien partijen uit het onderwijs en het bedrijfsleven heeft opgesteld en door hen is ondertekend.

Hoofdstuk 10: De beleidsvoornemens per schooljaar

Schooljaar 2015-2016

In 2015-2016 richten we ons op investeringen in nieuwe leermaterialen taal (de nieuwste Montessorimethodiek 'TaalDoen!'), kosmische ontwikkeling (Methodes van Blink natuurlijk, grenzeloos en eigentijds: de nieuwste methodiek voor geschiedenis, aardrijkskunde, natuur en techniek) en op de genoemde ICT-investeringen. Daarnaast verdiepen we ons in het verder personaliseren van het onderwijs door methodieken van Exova te onderzoeken.

We hebben ons dit jaar voorbereid op het nieuwe, landelijk beleid in het kader van 'passend onderwijs' dat per 1 augustus 2015 is ingegaan. Met dit beleid krijgt de basisschool de opdracht om samen met een aanmeldende ouder op zoek te gaan naar de best passende school voor kinderen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning. In 2015 hebben we al ons Schoolondersteuningsprofiel (zie hfst 7) vastgesteld, waarmee we onze eigen mogelijkheden en grenzen hebben gekaderd.

Aandachtspunten schooljaar 2015-2016

leerlingen zorg:

- Gegevens vastleggen in Eduscope .
- 4 Maal per jaar leerlingbespreking met IB.
- 2 Maal per jaar klassenbezoek door IB.
- Opstellen en evalueren van groepsoverzichten en groepsplannen op school- en bouwniveau.
- Opstellen OPP door de leerkracht.
- Implementatie KIJK! eerste fase in de onderbouw:
  - werken aan de hand van thema's
  - SLO doelen koppelen aan thema's
  - observeren en registreren

Eduscope:

- Groepsplan spelling maken in Eduscope (groep 3-8).
- Groepsplan taal en geletterdheid (KIJK!) maken in Eduscope (groep 1-2).
- Format groepsplan spelling wordt op bouwniveau opgesteld en afgestemd op schoolniveau.
- Format groepsplan taal en geletterdheid (KIJK!) wordt opgesteld op bouwniveau en afgestemd met voorschool en groep 3.
- Onderbouw koppelt doelen aan het leeraanbod volgens KIJK!.
- Leerkrachten geven instructies volgens het DI model.

gesprekkencyclus :

- Klassenbezoek door het leidend team.
- Opstellen van het POP door leerkrachten.
- Leidend team ondersteunt leerkrachten bij het opstellen van het POP en coacht de leerkracht.
- Functioneringsgesprekken vinden plaats.

sociale veiligheid :

- Respect(anti-pest)protocol is opgesteld.
- Schoolcontactpersonen, met de rol van coördinator sociale veiligheid, volgen de trainingen verzorgd door salto.
- Sociale veiligheid meten en interpreteren met behulp van WMKMO.

Montessori visie :

- gezamenlijk gedragen visie, onder woorden gebracht in het met het team opgestelde SOP.
- Voorbereiden teamscholing, gericht op innovatietraject modern Montessorionderwijs.

Verklaring kleurcode	verkennen	invoeren	volgen	borgen

Beleidsvoornemens	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019
Visie en missie				
Bespreken van onze visie en missie en vastleggen.				
Ouders informeren over onze visie en missie.				
Schoolondersteuningsprofiel bespreken en herijken.				
Aanname beleid van de school herijken.				
Montessori-identiteit				
Studiedagen Montessoriwerkwijze voor team.				
Hernieuwde aandacht voor de voorbereide omgeving.				
Kwaliteitskaart Montessorihouding hanteren bij groepsbezoek.				
Ons schoolgebouw betrekken bij de voorbereide omgeving.				
Leerkracht handelen				
Leerkracht als coach.				
Kijkwijzers gebruiken om handelen in kaart te brengen.				
Gesprekscyclus: functioneren, beoordelen, belonen.				
Zorg en begeleiding				
Opstellen OPP/Koersboekje.				
HGW borgen in de school.				
Gebruik Eduscope optimaliseren.				
Observeren centraal stellen.				
Implementeren KIJK! Onderbouw.				
Vrijheid in verbondenheid				
Opstellen respect protocol.				
Sociale veiligheid meten en interpreteren met behulp van WMKMO.				
Kanjertraining evalueren en nieuwe afspraken vaststellen.				
Opzetten en door ontwikkelen Kidz Reporterz.				
Oprichten leerlingenraad vaste plek geven in de school.				
Invulling en kwaliteit van toezicht op het speelplein onder de loep nemen.				
Beleidsplan BVL herijken en opstellen.				
Kosmisch Onderwijs en Opvoeding				
Beleid vastleggen in beleidsplan.				
Oprichten werkgroep KOO en aanstellen KOO coördinator.				
Wetenschap en Techniek				

Techniek integreren in dagelijks lesaanbod.				
Opstellen van een doorgaande lijn voor techniek.				
Leerkrachten een bijscholingscursus techniek aanbieden.				
Informatietechnologie				
Opstellen van een beleidsplan met betrekking tot ICT.				
De leerlingen maken op een verantwoorde manier gebruik van de ICT-faciliteiten op de school.				
De leerlingen leren om op een veilige en verantwoorde manier gebruik te maken van het internet (mediawijsheid).				
Scholingsplan ICT vaardigheden leerkrachten opstellen.				
Optimaliseren communicatie ouders via app.				
Aanschaf tablets en laptops gelinkt aan de visie op onderwijs.				
Actualiseren van onze website.				
Aanschaf digiborden en bijbehorende scholing.				
Taal				
Het opstellen van een taalbeleidsplan.				
Integreren VVE.				
Implementatie van doorgaande leerlijn spelling.				
Implementatie methode "Groove Me "				
Implementatie nieuwe methode "Taal Doen".				
Oriëntatie op beleid rondom expats i.s.m. Korein				
Technisch lezen				
Opstellen beleidsplan technisch lezen.				
Bijstellen en borgen van het school specifiek protocol lezen en dyslexie.				
Aanschaf nieuwe leesmethode.				
Begrijpend lezen				
Doorgaande lijn van midden- naar bovenbouw w.b. het begrijpend lezen.				
Scholing/afspraken over instructie t.a.v. verschillende leesstrategieën.				
Schoolbrede afspraken maken t.a.v. kinderen met speciale onderwijsbehoeften.				
Rekenen- en wiskundeonderwijs				
Beleidsplan rekenen opstellen.				
Meer- en hoogbegaafdheid				
Opstellen beleidsplan				
Opleiden specialist meer- en hoogbegaafdheid				
Pilot's opstarten ter verkenning				
Gezond en bewegen				
Opstellen beleidsplan gezond en bewegen				
Aanstellen coördinator gezond en bewegen				

Samenwerking vormgeven met Korein op het gebied van duurzaamheid.				
Creatieve vorming				
De school creëert de omgeving waarin leerlingen geïnspireerd worden om hun eigen creativiteit te ontwikkelen. (theaterlokaal, handvaardigheidslokaal)				
Vieringen hebben een vaste plek gekregen op onze school. Iedere groep is één keer per jaar aan de beurt om een viering te verzorgen.				
Doorgaande lijn opstellen voor muziek door afspraken vast te leggen d.m.v. de methode 'Moet je doen'.				
De voorbereide omgeving wordt gereed gemaakt om media-educatie een plek te kunnen geven in onze school.				
Trinoom galerie wordt gebruikt voor exposities van leerlingen en kunstenaars. Iedere groep is per schooljaar één keer aan de beurt om te exposeren.				
Doorgaande leerlijn opstellen voor beeldende vorming. Hierin worden we begeleid voor het Cultuurstation.				
Groeps doorbroken creamiddagen organiseren				
Rol en betrokkenheid ouders				
Ouders op de hoogte stellen van de uitkomsten van de 'Vragenlijst ouders'.				
Ouders op de hoogte stellen van de verbeterpunten uit de 'Vragenlijst ouders.'				
Verbeterplan opstellen n.a.v. uitkomsten WMK-MO.				

Verklaring kleurcode	verkennen	invoeren	volgen	borgen

TRINOOMBOOM 2016-2020

Bijlage: Lijst met afkortingen

- <i>Afkorting</i>	Uitleg
BIO wet	Wet beroepen in het onderwijs
BO	Basis onderwijs
BSO	Buitenschoolse opvang
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CED	Centrum educatieve dienstverlening
CKE	Centrum voor de kunsten Eindhoven
CLB	Consultatieve leerlingbespreking
DI model	Directe instructie model
FTE	Fulltime equivalent
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GMR	Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad
HGW	Handelingsgericht werken
IB	Interne begeleiding
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IPB	Integraal personeelsbeleid
KOO	Kosmisch onderwijs en opvoeding
LOVS	Leerling- en onderwijsvolgsysteem
LT	Leidend team (directeur, interne begeleiders, bouwleiders)
MR	Medezeggenschapsraad
MT	Managementteam
NVP	De Nederlandse Vereniging voor Personeelsmanagement en Organisatieontwikkeling
OCW	Ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap
OPP	Ontwikkel perspectief plan
OR	Ondernemingsraad
PDCAP	Plan, do, check, act
PO	Primaire onderwijs
POP	Persoonlijk ontwikkelingsplan

SALTO	Stichting Algemeen Toegankelijk Onderwijs: Samen actief leren talenten ontwikkelen
SBO	Speciaal basisonderwijs
SCOL	Sociale competentie observatie lijst
SLO	Stichting leerplan ontwikkeling
SO	Speciaal onderwijs
SOP	Schoolondersteuningsprofiel
SPIL	Spelen, integreren en leren
SWV	Samenwerkingsverband
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
WMKMO	Werken met kwaliteitskaarten Montessori onderwijs

In een later stadium worden onderstaande documenten toegevoegd

- Rekenbeleidsplan
- Taalbeleidsplan
- Ict beleidsplan
- cultuurbeleidsplan
- respectprotocol